

Prečišćeni tekst Zakona o upravljanju otpadom obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 039/16 od 29.06.2016), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O UPRAVLJANJU OTPADOM

("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011, 039/16 od 29.06.2016)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuju se vrste i klasifikacija otpada, planiranje, uslovi i način upravljanja otpadom i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.
- (2) Upravljanje otpadom je sprječavanje nastanka, smanjenje količina otpada ili ponovna upotreba otpada i sakupljanje, transport, prerada i zbrinjavanje otpada, nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje deponija, uključujući i aktivnosti trgovca i posrednika otpadom.

Izuzeci od primjene

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) gasovite materije koje se emituju u vazduh;
- 2) zemljište, uključujući neiskopano kontaminirano zemljište i građevinske objekte trajno povezane sa zemljom;
- 3) nekontaminirano zemljište i druge materijale iskopane izvođenjem građevinskih radova, ako se taj materijal koristi za građevinske svrhe, u svom prirodnom obliku na gradilištu na kojem je iskopan;
- 4) radioaktivni otpad;
- 5) deaktivirane, odnosno delaborisane eksplozive;
- 6) slamu i druge neopasne poljoprivredne ili šumske materijale, koji se nalaze u prirodi i koji se koriste u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije na način kojim se ne utiče negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- 7) sedimente koji se premještaju unutar površinskih voda, radi upravljanja vodama i vodotocima, sprječavanja poplava ili ublažavanja posljedica poplava, suša ili regeneracije zemljišta, ako se dokaže da su ti sedimenti bezopasni;
- 8) električne i elektronske proizvode koji se koriste za potrebe naoružanja, municije i drugih predmeta neophodnih za odbranu i bezbjednost Crne Gore;
- 9) baterije i akumulatore koje se koriste za potrebe naoružanja, municije i drugih predmeta neophodnih za odbranu i bezbjednost Crne Gore;
- 10) otpadne vode, otpad koji nastaje na plovnim objektima, sporedne proizvode (nus proizvodi) životinjskog porijekla, uključujući prerađene proizvode životinjskog porijekla, osim onih namijenjenih spaljivanju, odlaganju na deponiji ili upotrebi u postrojenjima na biogas ili kompost, leševe uginulih životinja, uključujući životinje usmrćene radi suzbijanja epizootija i fekalne materije, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) biološko razgradivi otpad je otpad koji je pogodan za anaerobnu ili aerobnu razgradnju (biootpad, papir i karton);

- 2) biomasa je biljni materijal nastao iz poljoprivrede ili šumarstva i prehrambene industrije, koji se koristi za grijanje ili u industrijskom procesu; vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje primarne celuloze i papira iz celuloze ako se spaljuje na mjestu proizvodnje i ako se toplota dobijena spaljivanjem koristi za grijanje ili u industrijskom procesu; otpad od plute; drveni otpad, osim drvnog otpada koji sadrži halogene organske materije ili teške metale koji nastaju upotrebom proizvoda za zaštitu drveta ili premaza i koji naročito uključuje drveni otpad koji potiče od građevinskog otpada ili otpada nastalog rušenjem;
- 3) biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrane i drugi otpad koji nastaje u domaćinstvima, ugostiteljskim i maloprodajnim objektima i sličan otpad iz objekata namijenjenih za proizvodnju prehrambenih proizvoda;
- 4) deponija je stalno mjesto čija je primarna funkcija odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje, uključujući internu deponiju na kojoj proizvođač odlaže sopstveni otpad na mjestu nastanka, osim mjesta gdje se otpad priprema za dalji prevoz do mjesta obrade na drugim lokacijama i mjesta za skladištenje otpada prije njegove obrade za period do tri godine ili mjesta za skladištenje otpada prije njegovog zbrinjavanja za period do jedne godine;
- 5) distributer proizvoda je privredno društvo ili preduzetnik koje obezbjeđuje proizvode radi stavljanja u promet ili davanja na korišćenje krajnjem korisniku;
- 6) energetska prerada otpada je korišćenje otpada kao goriva ili na drugi način za proizvodnju energije;
- 7) građevinski otpad je otpad koji nastaje prilikom izgradnje, održavanja i rušenja građevinskih objekata;
- 8) imalac otpada je proizvođač otpada ili pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koje posjeduje otpad;
- 9) industrijski otpad je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji i zanatstvu, a razlikuje se od komunalnog otpada po svom sastavu i karakteristikama;
- 10) inertni otpad je neopasan otpad kod kojeg nije moguće izazvati značajnu fizičku, hemijsku ili biološku promjenu, ne rastvara se, ne sagorijeva, nije biorazgradiv, ne zagađuje životnu sredinu, ne ugrožava zdravlje ljudi i čije ocjedne vode u kontaktu sa drugim materijama ne izazivaju reakcije i ekotoksično ne ugrožavaju kvalitet površinske ili podzemne vode;
- 11) izvorni proizvođač otpada je svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad;
- 12) kanalizacioni mulj je otpad koji nastaje prilikom tretmana komunalnih otpadnih voda u uređajima za prečišćavanje;
- 13) katalog otpada je popis otpada prema svojstvima i mjestu nastanka, razvrstan na grupe, podgrupe i vrste otpada sa djelatnostima čijim obavljanjem se proizvodi otpad;
- 14) komercijalna otpadna ambalaža je otpad od primarne, sekundarne i tercijalne ambalaže koji nastaje u procesu proizvodnje, maloprodaje, uslužnim i drugim djelatnostima, kao i obavljanjem poslova u poljoprivredi, šumarstvu, ribarstvu, saobraćaju i turizmu;
- 15) komunalna otpadna ambalaža je otpad od primarne i sekundarne ambalaže koji nastaje u domaćinstvima (kućni otpad), industriji, zanatskim i uslužnim djelatnostima, kao i drugim djelatnostima i javnom sektoru, a sličan je otpadu iz domaćinstava u pogledu prirode, mjesta nastanka i sastava;
- 16) komunalni otpad je otpad nastao u domaćinstvima ili prilikom obavljanja djelatnosti koji je po svojstvima sličan otpadu nastalom u domaćinstvima;
- 17) medicinski otpad je otpad koji nastaje pružanjem zdravstvenih usluga i vršenjem naučnih istraživanja i eksperimenata u oblasti medicine;
- 18) miješani komunalni otpad je otpad iz domaćinstva preostao nakon odvajanja pojedinih frakcija komunalnog otpada za koji je predviđena mogućnost selektivnog sakupljanja uključujući komunalnu otpadnu ambalažu;
- 19) najbolje dostupne tehnike (BAT) su najdjelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja, koje omogućavaju pogodniju primjenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrijednosti emisija, propisanih u cilju sprječavanja, odnosno smanjenja emisija i njihovog uticaja na životnu sredinu kao cjelinu, s tim što:
  - najbolje podrazumijeva najefikasniji učinak u postizanju visokog nivoa zaštite životne sredine,
  - dostupne podrazumijeva tehniku razvijenu do stepena koji omogućava primjenu u određenom sektoru industrije, pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uključujući troškove i koristi, ako je pod uobičajenim uslovima dostupna operateru,
  - tehnike podrazumijevaju način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, na koji funkcioniše i stavlja se van pogona ili zatvara, uključujući i tehnologiju koja se koristi;

- 20) neopasni otpad je otpad koji po sastavu i svojstvima nema neku od karakteristika opasnog otpada;
- 20a) objekat i/ili postrojenje za upravljanje otpadom iz rudarstva je svaka lokacija uključujući objekte, postrojenja, opremu i uređaje određene za obradu otpada iz rudarstva u čvrstom ili tečnom stanju, u rastvorima ili suspenzijama, kao i brane, jalovišta, akumulacije i sve druge građevine koje služe za očuvanje i obezbjeđenje stabilnosti tog objekta i/ili postrojenja;
- 20b) objekat i/ili postrojenje kategorije A za obradu otpada iz rudarstva je objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva:
- za koji se na osnovu prethodne procjene opasnosti utvrdi da, propust ili greška u izgradnji (npr. urušavanje jalovišta, ili pucanje brane) može da prouzrokuje veliku nesreću, uzimajući u obzir faktore kao što su trenutna ili buduća veličina objekta i/ili postrojenja, količina otpada, lokacija objekata i/ili postrojenja i njegov uticaj na životnu sredinu, ili
  - u kojem se nalazi, odnosno proizvodi otpad koji se kada pređe propisane granične vrijednosti, smatra opasnim, ili
  - u kojem se nalaze supstance ili preparati, koje se kada pređu propisane granične vrijednosti, smatraju opasnim;
- 21) obrada otpada je postupak prerade i/ili zbrinjavanje otpada, uključujući pripremu prije prerade i/ili zbrinjavanja;
- 22) odlaganje otpada je jedan od postupaka zbrinjavanja;
- 23) zbrinjavanje otpada je postupak obrade koji nije prerada, čak i u slučaju da se tim postupkom kao sekundarna posljedica dobija materija ili energija;
- 24) odvojeno sakupljanje otpada (selekcija) je sakupljanje otpada na način da se otpad u postupcima upravljanja otpadom drži odvojeno prema tipu i svojstvu kako bi se olakšala posebna obrada;
- 25) opasni otpad je otpad koji sadrži elemente ili jedinjenja koja imaju jedno ili više od sljedećih opasnih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo nagrizanja i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom ili biološkom reakcijom i osjetljivost/razdražljivost, kao i otpad iz kojeg, nakon odlaganja, može nastati druga materija koja ima neko od opasnih svojstava;
- 26) organsko recikliranje je postupak aerobne (kompostiranje) ili anaerobne prerade biološki razgradivog otpada;
- 27) otpad je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa zakonom;
- 28) otpad od električnih i elektronskih proizvoda su električni i elektronski proizvodi koji su otpad uključujući i sve sastavne djelove, komponente, podsklopove i potrošni materijal koji su dio proizvoda u vrijeme odbacivanja;
- 29) otpadna ambalaža je ambalaža ili ambalažni materijal koje su otpad, osim ostataka materijala koji nastaju prilikom izrade ambalaže;
- 29a) otpad iz rudarstva je otpad nastao istraživanjem, eksploatacijom (uključujući i fazu pripreme), obradom i skladištenjem organskih i neorganskih materija iz zemljišta kao što su fosilna goriva, rude metala, industrijski minerali i minerali koji se koriste u građevinarstvu, kao i otpad nastao u kamenolomu, osim otpada koji je nastao prilikom istraživanja, eksploatacije i pripreme mineralne sirovine, koji nije u direktnoj vezi sa navedenim aktivnostima (otpadna ulja, hrana, dotrajala vozila i istrošene baterije i akumulatori) i otpada nastalog od ekstraktivne industrije koji može biti radioaktivan;
- 30) otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti su svaka mineralna, polusintetička, ili sintetička ulja u tečnom ili polutečnom stanju, industrijska, izolaciona (ulje koje se koristi u elektroenergetskim sistemima), odnosno termička ulja (ulje koje se koristi u sistemima za grijanje ili hlađenje), kao i tečnosti za hidraulične namjene (hidraulične kočnice i ostale pripremljene tečnosti za hidrauličnu transmisiju);
- 31) otpadno vozilo je vozilo koje se smatra otpadom, napušteno vozilo ili vozilo koje se ne može koristiti za osnovnu namjenu;
- 32) otpadne baterije i akumulatori su odbačene, istrošene ili oštećene baterije i akumulatori koji se ne mogu koristiti;
- 33) otpadne gume, odnosno pneumatici su gume čiji je rok upotrebe istekao ili su istrošene ili odbačene zbog oštećenja ili drugih razloga;

- 34) PCB su polihlorovani bifenili (PCB), polihlorovani terfenili (PCT), monometiltetrahlorodifenilmetani, monometil-dihlorodifenilmetani, monometil-dibromodifenilmetani ili bilo koja smješa koja sadrži neku od ovih materija u koncentraciji većoj od 0,005% masenog udjela, uključujući uređaje, objekte, materijale ili tečnosti koje sadrže, sastoje se ili su kontaminirani PCB-om;
- 35) podzemno skladište je mjesto za odlaganje otpada u dubokoj geološkoj šupljini kao što su bivši rudnici soli ili kalijuma;
- 36) ponovna upotreba je postupak kojim se proizvodi ili djelovi proizvoda koji nisu otpad ponovo upotrebljavaju za istu svrhu za koju su izvorno stvoreni;
- 37) posebne vrste otpada su: otpad od električnih i elektronskih proizvoda, otpadna vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti, otpadna ambalaža, građevinski otpad, otpad iz rudarstva, otpad koji sadrži azbest, PCB otpad, kanalizacioni mulj, medicinski i veterinarski otpad;
- 38) posrednik je privredno društvo ili preduzetnik koje organizuje preradu ili zbrinjavanje otpada u tuđe ime, uključujući posrednike koji otpad ne preuzimaju u fizički posjed;
- 39) postrojenje je stacionarna ili mobilna tehnička jedinica, koje sa građevinskim dijelom čini tehnološku cjelinu za skladištenje, preradu ili zbrinjavanje otpada;
- 40) prerada otpada je postupak za dobijanje materijala ili proizvoda koji se koristi kao sirovina ili postupak pripreme otpada za dobijanje tog materijala ili proizvoda u postrojenju za preradu ili širem proizvodnom smislu;
- 41) prevoznik je privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja transport otpada;
- 42) priprema za ponovnu upotrebu otpada su postupci prerade, kao što su provjera, čišćenje ili popravke, kojima se proizvodi ili djelovi proizvoda, koji su postali otpad, pripremaju za ponovnu upotrebu bez sprovođenja nekog drugog prethodnog postupka;
- 43) privremeno, odnosno vremenski ograničeno skladištenje otpada je skladištenje otpada u određenom roku na mjestima gdje je otpad proizveden ili skladištenje tokom sakupljanja otpada, radi transporta do mjesta obrade otpada;
- 44) proizvođač otpada je izvorni proizvođač otpada ili svako lice koje obavlja prethodnu obradu, miješanje ili druge postupke kojima se mijenja svojstvo ili sastav otpada;
- 45) prostorno-planski dokument je planski dokument kojim se određuje organizacija, korišćenje i namjena prostora, kao i mjere i smjernice za uređenje, zaštitu i unaprjeđenje prostora (prostorni plan Crne Gore, detaljni prostorni plan, državna studija lokacije, prostorno-urbanistički plan lokalne samouprave, detaljni urbanistički plan, urbanistički projekat i lokalna studija lokacije i druga planska dokumenta);
- 46) reciklažno dvorište je mjesto uređeno za sakupljanje i privremeno skladištenje po vrstama, odnosno frakcijama komunalnog otpada koje se odvojeno sakupljaju;
- 47) reciklažni centar je mjesto uređeno za sakupljanje i privremeno skladištenje svih vrsta, odnosno frakcija komunalnog otpada koje su odvojeno sakupljene i sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog sortiranja ili drugog načina obrade;
- 48) recikliranje je postupak prerade u cilju korišćenja otpada za zamjenu drugih materijala koji se upotrebljavaju za izvornu ili drugu namjenu;
- 49) regeneracija otpadnih ulja je postupak prerade otpadnih ulja kojim se, uklanjanjem nečistoće, oksida i aditiva, dobija osnovno ulje;
- 50) sakupljanje otpada je sakupljanje otpada od imaoaca, uključujući prethodno razvrstavanje i privremeno skladištenje otpada, radi transporta do postrojenja za obradu otpada;
- 51) spaljivanje otpada je obrada otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju za termičku obradu otpada sa ili bez korišćenja toplotne energije putem spaljivanja, oksidacijom otpada ili drugim termičkim procesima kao što su: piroliza, gasifikacija ili postupak plazme kada je produkt ovih procesa namijenjen naknadnom spaljivanju;
- 52) sprječavanje nastanka ili stvaranja otpada su mjere koje se preduzimaju u cilju sprječavanja nastanka otpada ili mjere koje, prije nego je materija ili predmet postao otpad, smanjuju:
  - količinu otpada, uključujući ponovnu upotrebu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
  - negativne uticaje proizvedenog otpada na životnu sredinu i na zdravlje ljudi,
  - sadržaj štetnih materija u materijalima i proizvodima;

- 53) suspaljivanje je obrada otpada u postrojenju za proizvodnju energije ili materijalnih dobara koje koristi otpad kao glavno ili dodatno gorivo ili u kojem se otpad termički obrađuje radi njegovog zbrinjavanja spaljivanjem ili nekim drugim procesom termičke obrade, kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se proizvodi procesa suspaljivanja naknadno spaljuju;
- 54) transfer (pretovarna) stanica je mjesto na koje se otpad doprema i privremeno skladišti radi selektiranja ili pretovara prije transporta do mjesta za preradu i zbrinjavanje;
- 55) transport otpada je prevoz otpada van postrojenja koji obuhvata utovar, prevoz (kao i pretovar) i istovar otpada;
- 56) trgovac je privredno društvo ili preduzetnik koji je u nabavci i prodaji otpada, zastupnik proizvođača (principal), uključujući i posrednike koji otpad ne preuzimaju u fizički posjed;
- 56a) velika nesreća u upravljanju otpadom iz rudarstva je događaj izazvan propustom u radu ili nepravilnim radom objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva, koji izaziva kratkoročno i dugoročno veliku opasnost za zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 57) veterinarski otpad je otpad koji nastaje pružanjem veterinarskih usluga, kao i prilikom naučnih ispitivanja i eksperimenata na životinjama.

Principi upravljanja otpadom

Član 4

Upravljanje otpadom zasniva se na principima:

- 1) održivog razvoja, kojim se obezbjeđuje efikasnije korišćenje resursa, smanjenje količine otpada i postupanje sa otpadom na način kojim se doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja;
- 2) blizine i regionalnog upravljanja otpadom, radi obrade otpada što je moguće bliže mjestu nastajanja u skladu sa ekonomskom opravdanošću izbora lokacije, dok se regionalno upravljanje otpadom obezbjeđuje razvojem i primjenom regionalnih strateških planova zasnovanih na nacionalnoj politici;
- 3) predostrožnosti, odnosno preventivnog djelovanja, preduzimanjem mjera za sprečavanje negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi i u slučaju nepostojanja naučnih i stručnih podataka;
- 4) "zagađivač plaća", prema kojem proizvođač otpada snosi troškove upravljanja otpadom i preventivnog djelovanja i troškove sanacionih mjera zbog negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- 5) hijerarhije, kojim se obezbjeđuje poštovanje redosljeda prioriteta u upravljanju otpadom i to: sprječavanje, priprema za ponovnu upotrebu, recikliranje i drugi način prerade (upotreba energije) i zbrinjavanje otpada.

Zaštita životne sredine i zdravlja ljudi

Član 5

Upravljanje otpadom sprovodi se na način kojim se ne stvara negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, a naročito:

- na vodu, vazduh, zemljište, biljke i životinje;
- u pogledu buke i mirisa;
- na područja od posebnog interesa (zaštićena prirodna i kulturna dobra).

II. UPRAVLJANJE OTPADOM

Klasifikacija otpada

Član 6

- (1) Otpad se klasifikuje po:
  - grupama i podgrupama, u skladu sa porijeklom otpada;
  - vrstama, u zavisnosti od opasnih svojstava.
- (2) Otpad se razvrstava u grupe i podgrupe u zavisnosti od djelatnosti u okviru koje je proizveden, odnosno od načina nastanka.
- (3) Vrste otpada, u zavisnosti od opasnih svojstava, su opasni i neopasni otpad, a u pogledu odlaganja i inertni otpad.

- (4) Klasifikacija otpada, katalog otpada, postupci obrade otpada, odnosno prerade i zbrinjavanja utvrđuju se propisom organa državne uprave nadležnog za poslove životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Karakterizacija otpada

Član 7

- (1) Karakterizacija otpada obuhvata određivanje grupe ili podgrupe otpada prema katalogu otpada i vrste otpada u zavisnosti od opasnih svojstava utvrđenih na osnovu ispitivanja.
- (2) Imalac otpada dužan je da vrši karakterizaciju otpada, osim komunalnog otpada nastalog u domaćinstvima.
- (3) Karakterizacija otpada vrši se na osnovu kataloga otpada.
- (4) Ako se karakterizacija otpada ne može izvršiti na osnovu kataloga otpada, karakterizacija se vrši ispitivanjem opasnih svojstava otpada.
- (5) Otpad koji u katalogu otpada nije klasifikovan kao opasan smatra se opasnim otpadom samo ako se njegovim ispitivanjem utvrdi da ima jedno ili više opasnih svojstava, u skladu sa propisom.
- (6) Ispitivanje opasnih svojstava otpada može da vrši akreditovana laboratorija sa svojstvom pravnog lica koja ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora.
- (7) Metode ispitivanja opasnih svojstava otpada i bliži uslovi iz stava 6 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Sporedni proizvodi

Član 8

- (1) Materija ili predmet koji nastaje kao rezultat proizvodnog procesa, čiji primarni cilj nije proizvodnja te materije ili predmeta, nije otpad već sporedni proizvod pod uslovom da:
  - je dalja upotreba materije ili predmeta izvjesna;
  - se materija ili predmet može upotrijebiti direktno, odnosno bez dodatnog proizvodnog postupka ili ako se proizvodni postupak sprovodi u okviru uobičajene industrijske prakse;
  - se materija ili predmet proizvodi kao sastavni dio proizvodnog postupka;
  - materija ili predmet ispunjava sve zahtjeve za namijenjenu upotrebu u pogledu bezbjednosti proizvoda, zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, u skladu sa zakonom.
- (2) Bliži uslovi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Prestanak statusa otpada

Član 9

- (1) Otpad koji je prošao postupak prerade, uključujući recikliranje, ne smatra se otpadom pod uslovom da:
  - se dobijena materija ili predmet koristi u određene svrhe;
  - za takvu materiju ili predmet postoji potražnja;
  - materija ili predmet ispunjava tehničke zahtjeve za određenu namjenu u skladu sa zakonom;
  - upotreba materije ili predmeta neće prouzrokovati negativne uticaje na životnu sredinu ili zdravlje ljudi.
- (2) Kriterijumi za prestanak statusa otpada za pojedine vrste otpada, a naročito za: kameni agregat, papir, staklo, plastiku, metale, gume i tekstil, uključujući i granične vrijednosti za opasne materije u otpadu, utvrđuju se propisom Vlade.

Obaveze izvornog proizvođača otpada

Član 10

- (1) Izvorni proizvođač otpada dužan je da primijeni tehnološki postupak, koristi sirovine i druge materijale, organizuje uslužne djelatnosti, odnosno postupa na način kojim se sprječava nastanak otpada ili proizvodi najmanja količina otpada.
- (2) Izvorni proizvođač otpada može obradu otpada da vrši samostalno ili da povjeri trgovcu otpada ili privrednom društvu, odnosno preduzetniku koje vrši sakupljanje ili obradu otpada, u skladu sa ovim zakonom.

- (3) Ako se otpad, osim komunalnog otpada, radi prethodne obrade transportuje od izvornog proizvođača otpada do lica koja vrše sakupljanje ili obradu otpada iz stava 2 ovog člana, ne prestaje odgovornost izvornog proizvođača otpada za sprovođenje postupka potpune prerade ili zbrinjavanja.
- (4) Odredba stava 3 ovog člana ne odnosi se na izvornog proizvođača komunalnog otpada u domaćinstvima.

Proširena odgovornost proizvođača i uvoznika

Član 11

- (1) Privredna društva ili preduzetnici, koji proizvode ili unapređuju, obrađuju, prodaju ili uvoze električne i elektronske proizvode, vozila, gume, baterije i akumulatorne i ambalažu (u daljem tekstu: proizvođač, odnosno uvoznik) imaju proširenu odgovornost i dužni su da organizuju poslove upravljanja otpadom koji nastaje od tih proizvoda.
- (2) Proizvođač odnosno uvoznik iz stava 1 ovog člana dužan je da:
- 1) se upiše u registar proizvođača i uvoznika koji imaju obavezu proširene odgovornosti;
  - 2) vodi i čuva evidencije i prijavljuje količine proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ti proizvodi ugrađeni;
  - 3) vrši prihvatanje vraćenih proizvoda ili otpada koji preostaje nakon upotrebe tih proizvoda;
  - 4) naknadno upravlja otpadom i preuzima finansijsku odgovornost za te aktivnosti;
  - 5) pruža informacije u kojoj mjeri je proizvod pogodan za ponovnu upotrebu ili recikliranje i identifikuje reciklirajuće komponente proizvoda i označava proizvode oznakom o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje od proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost iz stava 1 ovog člana;
  - 6) dizajnira, odnosno projektuje proizvode na način da se smanji negativan uticaj na životnu sredinu, smanji proizvodnja otpada i osigura da se prerada i zbrinjavanje proizvoda koji je postao otpad sprovede na način prihvatljiv za životnu sredinu i zdravlje ljudi, sa preporukama za razvoj, proizvodnju i marketing proizvoda koji su pogodni za višekratnu upotrebu, tehnički trajni, odnosno sa dužim vijekom upotrebe, a kad postanu otpad, budu pogodni za pravilnu i sigurnu preradu i zbrinjavanje.
- (3) Registar proizvođača i uvoznika koji imaju proširenu odgovornost vodi Agencija.
- (4) Za upis u registar proizvođača i uvoznika koji imaju proširenu odgovornost proizvođač odnosno uvoznik podnosi zahtjev Agenciji.
- (5) Granične vrijednosti prisustva opasnih materija u pojedinim djelovima proizvoda iz stava 1 ovog člana koji se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze radi stavljanja u promet, odnosno upotrebu, kao i oznake o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje iz tog proizvoda utvrđuju se propisom Ministarstva.
- (6) Način vođenja i čuvanja evidencije i prijavljivanja količina proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ti proizvodi ugrađeni, način označavanja, način vođenja registra i sadržaj zahtjeva za upis u registar proizvođača i uvoznika koji imaju proširenu odgovornost, kao i način vođenja registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada iz člana 11a stav 2 ovog zakona utvrđuju se propisom Ministarstva.

Organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada

Član 11a

- (1) Proizvođač, odnosno uvoznik dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa čl. 47, 48, 49, 51 i 53 ovog zakona na način da sam osnuje i obezbijedi funkcionisanje sistema ili da se uključi u sistem kojim upravlja privredno društvo koje ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana.
- (2) Organizovanim sistemom iz stava 1 ovog člana može da upravlja privredno društvo koje je upisano u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji vodi Agencija.
- (3) Za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođač odnosno uvoznik iz stava 1 odnosno privredno društvo iz stava 2 ovog člana podnosi zahtjev Agenciji.
- (4) Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana dostavljaju se:
- 1) podaci o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) ugovor sa jednim ili više proizvođača, odnosno uvoznika, koji su u prethodne tri godine stavili na tržište, odnosno pustili u slobodan promet najmanje 30% od ukupne količine jednog od proizvoda iz člana 11 stav 1

ovog zakona koji su proizvedeni, odnosno uvezeni u Crnu Goru i kojim je naročito utvrđeno prenošenje prava i obaveza za organizovanje obavljanja aktivnosti iz člana 11 stav 2 tač. 3 i 4 ovog člana;

- 3) specifikacija vrsta otpada za koje se, u ime proizvođača, odnosno uvoznika, organizuje obavljanje aktivnosti iz člana 11 stav 2 tač. 3 i 4 ovog zakona i preuzimaju obaveze iz čl. 47, 48, 49, 51 i 53 ovog zakona; i
- 4) dokaz o upisu u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada i/ili dozvola za preradu i/ili zbrinjavanje otpada.
- (5) Ispunjenost uslova za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada utvrđuje Agencija.
- (6) Rješenje o upisu u registar iz stava 5 ovog člana, odnosno o odbijanju zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada Agencija izdaje podnosiocu zahtjeva, u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (7) Agencija će izbrisati iz registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođača odnosno uvoznika ili privredno društvo iz stava 2 ovog člana, ako su u prethodne dvije godine proizvođači, odnosno uvoznici sa kojima je zaključio ugovor iz stava 4 tačka 2 ovog člana stavili na tržište, odnosno pustili u slobodan promet manje od 25% od ukupne količine jednog od proizvoda iz člana 11 stav 1 ovog zakona koji su proizvedeni, odnosno uvezeni tokom te dvije godine.

Obaveze imaoaca otpada

Član 12

- (1) Imalac otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Imalac otpada dužan je da obezbijedi preradu otpada, a ako je prerada nemoguća ili je ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da obezbijedi da se otpad odloži ili na drugi način odstrani u skladu sa ovim zakonom.

Sakupljanje i prerada otpada

Član 13

- (1) Otpad se sakuplja odvojeno, ako je to praktično u tehničkom i ekonomskom smislu i sa stanovišta zaštite životne sredine opravdano, na način da se ne miješa sa drugim otpadom ili drugim materijalom koji imaju različita svojstva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana odvojeno sakupljanje komunalnog otpada obavezno je.
- (3) Papir, metal, plastika, staklo i biootpad sakupljaju se odvojeno, u skladu sa planom iz člana 19 ovog zakona.
- (4) Sakupljanje i prerada otpada vrši se na način kojim se obezbjeđuje poštovanje principa iz čl. 4 i 5 ovog zakona.
- (5) Način na koji se vrši odvojeno sakupljanje i sakupljanje komunalnog otpada radi obrade utvrđuje se propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Ponovna upotreba i recikliranje

Član 14

Upravljanje otpadom vrši se na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;
- najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijala u postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode.

Zabrana miješanja opasnog otpada

Član 15

- (1) Zabranjeno je miješanje različitih vrsta opasnog otpada i miješanje opasnog sa neopasnim otpadom.
- (2) Pod miješanjem opasnog otpada smatra se i razrjeđivanje opasnih materija.

- (3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, otpad se može miješati pod uslovom da se njegovim miješanjem povećava bezbjednost postupaka obrade otpada i ako:
- se miješanje sprovodi u skladu sa dozvolom za obradu otpada;
  - se miješanjem otpada ne povećava negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
  - je postupak miješanja u skladu s najboljim dostupnim tehnikama.

Označavanje opasnog otpada

Član 16

- (1) Tokom sakupljanja, transporta i privremenog skladištenja opasan otpad pakuje se i označava u skladu sa zakonom kojim je uređen prevoz opasnih materija.
- (2) Opasni otpad tokom prevoza unutar države mora da prati isprava o prevozu opasnih materija, u skladu sa zakonom.
- (3) Isprava iz stava 2 ovog člana može biti u elektronskom obliku.
- (4) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se na opasan komunalni otpad kada ga za sakupljanje, preradu ili zbrinjavanje preuzme privredno društvo i preduzetnik koje posjeduje dozvolu za obradu otpada, u skladu sa ovim zakonom.

Zbrinjavanje otpada

Član 17

- (1) Zbrinjavanje otpada vrši se na lokaciji koja je za tu namjenu određena prostorno planskim dokumentom, kao i u postrojenjima ili objektima koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom.
- (2) Zbrinjavanje otpada vrši se u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Zabranjeno je paljenje otpada na otvorenom prostoru i/ili u zatvorenom prostoru i/ili postrojenjima koja nemaju dozvolu iz člana 31 ovog zakona.

III. PLANOVI I PROGRAMI UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste planova

Član 18

Upravljanje otpadom vrši se u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom koji ne sadrži ili nije izložen opasnim materijama (u daljem tekstu: lokalni plan).

Državni plan

Član 19

- (1) Državni plan upravljanja otpadom je osnovni dokument kojim se određuju dugoročni ciljevi upravljanja otpadom i utvrđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom u Crnoj Gori.
- (2) Državnim planom daje se prikaz postojećeg stanja upravljanja otpadom, sa mjerama koje treba preduzeti da bi se obezbijedili najbolji uslovi za pripremu otpada za ponovnu upotrebu, recikliranje i zbrinjavanje, na način prihvatljiv za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi.
- (3) Državni plan sadrži:
  - 1) vrstu, količinu (masu) i porijeklo otpada proizvedenog na teritoriji Crne Gore i procjenu vrste i količine (mase) otpada koji će se proizvesti po godinama iz planskog perioda iz stava 5 ovog člana u Crnoj Gori i porijeklo tog otpada;
  - 2) procentualni iznos ponovne upotrebe i recikliranja cjelokupne količine (mase) otpada procijenjene po godinama, radi ostvarivanja procenata iz člana 14 ovog zakona, uključujući i način uspostavljanja i podrške mreže za ponovnu upotrebu i odvojeno sakupljanje i ekonomske instrumente;
  - 3) vrstu, količinu (masu) i porijeklo otpada koji će biti uvezen ili izvezen iz Crne Gore;
  - 4) pregled postojećeg stanja i organizovanja poslova sakupljanja otpada i većih postrojenja za preradu i zbrinjavanje, uključujući posebne postupke za opasan otpad i posebne vrste otpada;

- 5) procjenu potrebe za uspostavljanje dodatnih organizacionih struktura za sakupljanje otpada, zatvaranje postojećih postrojenja, uspostavljanje dodatnih kapaciteta za obradu otpada (poštujući princip blizine), kao i potrebna finansijska sredstva;
  - 6) kriterijume za određivanje broja, raspored i kapacitet budućih postrojenja za zbrinjavanje otpada i/ili postrojenja za preradu otpada;
  - 7) opštu politiku upravljanja otpadom, uključujući planirane tehnologije i metode upravljanja otpadom ili politiku za otpad za koji postoje specifični problemi u primjeni uobičajenih postupaka upravljanja otpadom;
  - 8) organizacione aspekte upravljanja otpadom, uključujući podjelu poslova i odgovornosti između javnih i privatnih subjekata koje se bave upravljanjem otpadom;
  - 9) procjenu korisnosti i primjenljivosti upotrebe ekonomskih i drugih instrumenata u rješavanju različitih problema vezanih za otpad, uzimajući u obzir potrebu da se održi nesmetano funkcionisanje tržišta;
  - 10) način podizanja svijesti i pružanja informacija javnosti ili posebnim potrošačkim grupama o upravljanju otpadom i način sprovođenja te kampanje;
  - 11) informacije o neuređenim odlagalištima otpada i mjere za njihovu sanaciju ili rekultivaciju i način sprječavanja daljeg odlaganja otpada na tim lokacijama;
  - 11a) rokove za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada iz čl. 78 i 78a ovog zakona;
  - 12) mjere za sprječavanje stvaranja otpadne ambalaže i smanjenje uticaja otpadne ambalaže na životnu sredinu, odgovornost proizvođača za smanjenje uticaja ambalažnog otpada na životnu sredinu i podsticanje upotrebe povratne ambalaže;
  - 13) mjere za uspostavljanje integrisane i odgovarajuće mreže postrojenja koja omogućava adekvatno upravljanje otpadom, poštujući princip blizine i visok nivo zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, odnosno objekata za zbrinjavanje otpada i postrojenja za preradu mješovitog komunalnog otpada prikupljenog iz domaćinstava, kao i otpada iz drugih izvora, uz primjenu najbolje dostupnih tehnika;
  - 14) mjere za izdvajanje PCB i dekontaminaciju opreme i u njoj sadržanih PCB i rokove za izvođenje dekontaminacije ili zbrinjavanje;
  - 15) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Državnog plana.
- (4) Ministarstvo obavještava javnost o izradi nacerta Državnog plana putem najmanje jednog elektronskog medija koji se emituje na teritoriji Crne Gore i štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.
  - (5) Državni plan, na predlog Ministarstva, donosi Vlada, za period koji nije kraći od pet godina.
  - (6) Državni plan može da se mijenja i dopunjava po potrebi.
  - (7) Državni plan objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Program odlaganja biološko razgradivog otpada

Član 20

- (1) Programom odlaganja biološko razgradivog otpada utvrđuju se mjere za smanjenje količine biološko razgradivog otpada koji se odlaže, uključujući i mjere recikliranja, kompostiranja, proizvodnje biogasa i materijala i/ili energetske prerade, radi obezbjeđivanja da količina biološko razgradivog komunalnog otpada koji se odlože na deponiju dostigne nivo od 35% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini.
- (2) Program odlaganja biološko razgradivog otpada sastavni je dio Državnog plana.

Program za sprječavanje nastanka otpada

Član 21

- (1) Programom za sprječavanje nastanka otpada utvrđuju se ciljevi i mjere za sprječavanje nastanka otpada, kao i indikatori za praćenje i procjenu napretka postignutog primjenom tih mjera.
- (2) Program za sprječavanje nastanka otpada sastavni je dio Državnog plana.

Planovi upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem

Član 22

- (1) Plan upravljanja medicinskim otpadom i plan upravljanja veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem sastavni su dio Državnog plana.
- (2) Plan upravljanja medicinskim otpadom priprema organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.
- (3) Plan upravljanja veterinarskim otpadom priprema organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva.
- (4) Plan upravljanja kanalizacionim muljem priprema Ministarstvo.
- (5) Plan iz st. 2 i 3 ovog člana sadrži naročito:
  - 1) proizvedenu i očekivanu vrstu, količinu (masu) i porijeklo medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja na teritoriji Crne Gore;
  - 2) pregled postojećeg stanja i organizovanja poslova sakupljanja medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja i postrojenja za preradu i zbrinjavanje, uključujući posebne postupke za medicinski i veterinarski otpad i kanalizacioni mulj;
  - 3) politiku upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem, uključujući planirane tehnologije i metode upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem ili politike za medicinski i veterinarski otpad i kanalizacioni mulj za koje postoje specifični problemi u primjeni uobičajenih postupaka upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem;
  - 4) procjenu potrebe za uspostavljanje dodatnih organizacionih struktura za sakupljanje medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja, zatvaranje postojećih postrojenja potrebnih u postupcima upravljanja otpadom, za uspostavljanje dodatnih kapaciteta za obradu medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja (poštujući princip blizine), kao i potrebna finansijska sredstva;
  - 5) kriterijume za određivanje lokacija i kapaciteta budućih postrojenja za zbrinjavanje medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja i/ili postrojenja za preradu;
  - 6) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju ovih planova.
- (6) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja medicinskim otpadom.
- (7) Organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja veterinarskim otpadom.
- (8) Ministarstvo obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja i kanalizacionim muljem.

Lokalni plan

Član 23

- (1) Lokalni plan donosi skupština jedinice lokalne samouprave, na period na koji je donijet Državni plan.
- (2) Lokalni plan može da se mijenja i dopunjuje po potrebi.
- (3) Lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom.
- (4) Lokalni plan se, radi ocjene usaglašenosti sa Državnim planom, dostavlja na saglasnost Ministarstvu.
- (5) Lokalni plan naročito sadrži:
  - 1) vrstu, količinu (masu) i porijeklo komunalnog otpada proizvedenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave i procjenu vrste i količine (mase) komunalnog otpada koji će se proizvesti po godinama iz planskog perioda iz stava 1 ovog člana i njegovo porijeklo;
  - 2) lokacije postojećih postrojenja i objekata za obradu komunalnog otpada, odnosno za jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađenu deponiju, u skladu sa zakonom, lokacije na kojima privremeno skladište otpad iz člana 78 ovog zakona;
  - 2a) informacije o neuređenim odlagalištima otpada i mjere za njihovu sanaciju ili rekultivaciju i način sprječavanja daljeg odlaganja otpada na tim lokacijama, kao i sanaciju i rekultivaciju privremenog skladišta komunalnog otpada iz člana 78 ovog zakona;
  - 2b) lokacije postojećih postrojenja za preradu građevinskog otpada koji ne sadrži ili nije izložen opasnim materijama (u daljem tekstu: neopasni građevinski otpad) i objekata za zbrinjavanje neopasnog građevinskog otpada i/ili deponije za inertni otpad, odnosno za jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađena postrojenja za preradu građevinskog otpada i objekte za zbrinjavanje neopasnog građevinskog otpada i/ili deponiju za inertni otpad u skladu sa zakonom, lokaciju za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada u skladu sa članom 78a ovog zakona;

- 2c) način organizovanja i obavljanja poslova upravljanja otpadom sa dijela teritorije jedinice lokalne samouprave koje je zaštićeno područje ili područje morskog dobra;
  - 3) način i program odvojenog sakupljanja i transporta komunalnog i građevinskog otpada iz domaćinstava i od proizvođača koji ne podliježu obavezi donošenja plana upravljanja otpadom, uključujući i kabasti i drugi komunalni i građevinski otpad koji nije moguće odložiti na mjestima predviđenim za odlaganje komunalnog i građevinskog otpada;
  - 4) opis aktivnosti koje se odvijaju u okviru reciklažnih dvorišta i transfer stanica i reciklažnih centara u cilju privremenog skladištenja komunalnog otpada, odnosno prerade;
  - 5) mjere za sprječavanje nastajanja ili smanjenje količina komunalnog otpada i negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi, obezbjeđivanje pravilnog upravljanja komunalnim otpadom;
  - 6) način odvojenog sakupljanja i mjere za smanjenje količina biološki razgradivog otpada sadržanog u komunalnom otpadu koji se odlaže na deponijama;
  - 7) dinamiku realizacije odabranih načina i postupaka upravljanja komunalnim otpadom;
  - 8) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava za realizaciju lokalnog plana;
  - 9) način jačanja javne svijesti o pravilnom postupanju sa komunalnim otpadom.
- (6) Nadležni organ lokalne uprave obavještava javnost o izradi nacрта lokalnog plana putem najmanje jednog elektronskog medija koji se emituje na teritoriji jedinice lokalne samouprave i štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.
- (7) Nacrt lokalnog plana jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se jednim dijelom nalaze zaštićena područja ili područje morskog dobra dostavlja na mišljenje pravnom licu koje upravlja tim područjem.
- (8) Mišljenje iz stava 7 ovog člana daje se u roku od 15 dana od dana prijema nacрта lokalnog plana.
- (9) Za sprovođenje lokalnog plana odgovoran je izvršni organ jedinice lokalne samouprave.

Zajedničko upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom

Član 24

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu zajednički obezbijediti upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, u skladu sa zakonom.

Izveštavanje o sprovođenju planova

Član 25

- (1) Godišnji izvještaj o sprovođenju Državnog plana Ministarstvo podnosi Vladi do 30. novembra tekuće za prethodnu godinu.
- (2) Godišnji izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži i dostignuti stepen prerade i recikliranja otpada.
- (3) Sastavni dio izvještaja iz stava 1 ovog člana su i izvještaji o sprovođenju plana iz člana 22 st. 2 i 3 ovog zakona.
- (4) Izvještaje iz stava 3 ovog člana pripremaju organi državne uprave nadležni za poslove zdravlja i veterinarstva i dostavljaju Ministarstvu, najkasnije do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.
- (5) Sastavni dio godišnjeg izvještaja iz stava 1 ovog člana čini i izvještaj o sprovođenju plana upravljanja kanalizacionim muljem koji sačinjava Ministarstvo.
- (6) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana usvaja nadležni organ jedinice lokalne samouprave najkasnije do 20. maja tekuće za prethodnu godinu.
- (7) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi u elektronskoj i pisanoj formi Ministarstvu i Agenciji, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.
- (8) Bliži sadržaj izvještaja iz st. 1, 3 i 5 ovog člana i način njihovog dostavljanja utvrđuje se propisom Ministarstva.

Plan upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 26

- (1) Proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom.

- (2) Proizvođač otpada iz stava 1 ovog člana dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.
- (3) Odredbe ovog člana ne odnose se na komunalni i građevinski otpad.

Sadržaj plana upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 27

- (1) Plan iz člana 26 ovog zakona naročito sadrži podatke o:
- vrsti, količini i mjestu nastanka pojedinih vrsta otpada na godišnjem nivou, u skladu sa katalogom otpada;
  - periodu tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnosti koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada;
  - mjerama za sprječavanje proizvodnje otpada ili smanjenje količina otpada i njegovog negativnog uticaja na životnu sredinu;
  - načinu upravljanja otpadom, koji naročito obuhvata sakupljanje, privremeno skladištenje (lokacija), transport i obradu otpada.
- (2) Proizvođač otpada dužan je da u plan upravljanja otpadom unese promjene koje se odnose na podatke iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od dana nastanka te promjene.
- (3) Bliži sadržaj plana iz stava 1 ovog člana i način sačinjavanja utvrđuju se propisom Ministarstva.

Saglasnost na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 28

- (1) Saglasnost na plan upravljanja opasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 200 kg i na plan upravljanja neopasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 200 tona daje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija), u roku od 20 dana od dana podnošenja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada.
- (2) Proizvođač otpada dužan je da plan iz stava 1 ovog člana dostavi Agenciji na saglasnost, u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.
- (3) Plan upravljanja otpadom iz stava 1 ovog člana Agencija prije davanja saglasnosti dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji otpad proizvodi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se zbrinjava otpad.
- (4) Mišljenje iz stava 3 ovog člana daje se u roku od 15 dana od dana prijema plana iz stava 1 ovog člana.
- (5) Agencija neće izdati saglasnost na plan upravljanja otpadom iz stava 1 ovog člana, ako:
- predloženi plan upravljanja otpadom nije sačinjen u skladu sa članom 27 ovog zakona;
  - predloženi način upravljanja otpadom može ugroziti životnu sredinu i zdravlje ljudi;
  - predloženi način upravljanja otpadom nije u skladu sa Državnim planom.

Sadržaj saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 29

- (1) Aktom o davanju saglasnosti na plan iz člana 26 stav 1 ovog zakona naročito se utvrđuje:
- najveća količina pojedinih vrsta otpada u skladu sa katalogom otpada koja se proizvede u toku jedne godine;
  - način upravljanja otpadom, koji obuhvata sakupljanje, privremeno skladištenje (lokacija), transport i obrada otpada.
- (2) Saglasnost iz stava 1 ovog člana Agencija izdaje na period do tri godine.
- (3) Ako dođe do promjena u količini i načinu upravljanja otpadom utvrđenim u aktu iz stava 1 ovog člana, proizvođač otpada dužan je da obavijesti Agenciju radi dobijanja saglasnosti, u roku od šest mjeseci od nastanka promjene.

Zabrana

Član 30

Zabranjeno je upravljanje otpadom na način koji nije u skladu sa planovima upravljanja otpadom utvrđenim ovim zakonom.

IV. DOZVOLE I REGISTRACIJE

Dozvola za preradu i/ili zbrinjavanje otpada

Član 31

- (1) Preradu i/ili zbrinjavanje otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu otpada i potreban broj zaposlenih, na osnovu dozvole za preradu, odnosno zbrinjavanje otpada.
- (2) Zabranjeno je privrednom društvu i preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona.
- (3) Za privredno društvo ili preduzetnika koje vrši preradu i/ili zbrinjavanje otpada u postrojenju, odnosno objektu koje ispunjava uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje integrisano sprječavanje i kontrola zagađenja životne sredine, dozvola iz stava 1 ovog člana je uključena u integrisanoj dozvoli u skladu sa zakonom.
- (4) Ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti prerade i/ili zbrinjavanja otpada utvrđuje i dozvolu iz stava 1 ovog člana izdaje Agencija.
- (5) Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na period do pet godina.
- (6) Dozvola iz stava 1 ovog člana može se produžiti za period koji nije duži od pet godina.
- (7) Agencija ukida dozvolu iz stava 1 ovog člana i vrši brisanje iz registra izdatih dozvola, ako privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.
- (8) Agencija vodi registar izdatih dozvola iz stava 1 ovog člana.
- (9) Bliži uslovi iz stava 1 ovog člana i način vođenja registra iz stava 6 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Sadržaj dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada

Član 32

- (1) Dozvola iz člana 31 ovog zakona naročito sadrži:
  - 1) podatke o lokaciji;
  - 2) količine (mase) i vrste otpada koji se mogu preraditi i/ili odstraniti;
  - 3) tehničke i druge uslove koji su značajni za postupak prerade i/ili zbrinjavanja;
  - 4) sigurnosne i druge mjere predostrožnosti koje treba preduzeti, odnosno mjere zaštite od udesa i požara ;
  - 5) metode koje će se primjenjivati za svaki postupak prerade i/ili zbrinjavanja;
  - 6) način nadzora postupaka prerade i/ili zbrinjavanja i monitoringa životne sredine;
  - 7) uslove koji se odnose na zatvaranje, održavanje i praćenje stanja nakon zatvaranja deponije ili postrojenja.
- (2) Dozvola koja se izdaje za postrojenje za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, pored podataka iz stava 1 ovog člana, mora da sadrži mjere za korišćenje energije kojima se zadovoljava nivo energetske efikasnosti utvrđen u podzakonskom aktu iz člana 6 stav 4 ovog zakona, a koji nije manji od 0,65.

Zahtjev za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada

Član 33

- (1) Dozvola iz člana 31 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
  - 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 1a) podatke o identifikaciji postrojenja, odnosno objekta za preradu i/ili odstranjivanje otpada (broj katastarske i urbanističke parcele);
  - 2) podatke o postupku prerade i/ili zbrinjavanja i lokaciji na kojoj će se vršiti obrada otpada;
  - 3) vrstu otpada, u skladu sa katalogom otpada i karakteristikama otpada;
  - 4) planirane godišnje količine (mase) pojedinih vrsta otpada;
  - 5) način transporta otpada;

- 6) planirani period za obavljanje prerade i/ili zbrinjavanja otpada.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:
- 1) dokaz o registraciji podnosioca zahtjeva u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS);
  - 1a) upotrebna dozvola za postrojenja, odnosno objekte za preradu i/ili zbrinjavanje otpada izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
  - 2) detaljan opis radnog procesa koji naročito sadrži:
    - opis lokacije i identifikaciju izvora rizika (način upravljanja otpadom, vrste otpada),
    - opremljenost lokacije postrojenja, odnosno deponije u pogledu sprječavanja i kontrole zagađivanja,
    - tehnološki postupak i opremljenost postrojenja, odnosno deponije;
  - 3) o lokaciji (list nepokretnosti ili ugovor o zakupu i kopije prethodno obezbijedenih dozvola);
  - 4) program monitoringa i način izvještavanja o: sastavu otpada, emisiji gasova, kvalitetu otpadnih voda, kvalitetu podzemnih voda, kvalitetu površinskih voda, suspendovanim česticama, buci, neprijatnim mirisima, o broju i smanjenju broja štetočina i ptica i raznošenju otpada;
  - 5) plan za zaštitu i spašavanje u slučaju udesa i ovjeren elaborat zaštite od požara u skladu sa zakonom;
  - 6) predlog plana za zatvaranja i održavanja deponije odnosno postrojenja nakon zatvaranja;
  - 7) polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima ili njihovim stvarima, u skladu sa zakonom;
  - 8) druga dokumenta na zahtjev Agencije.
- (4) List nepokretnosti i dokaze iz stava 3 tač. 1a i 3 ovog člana Agencija pribavlja po službenoj dužnosti.
- (5) Polisa osiguranja iz stava 3 tačka 7 ovog člana dostavlja se godišnje Agenciji.
- (6) Način izračunavanja iznosa osiguranja iz stava 3 tačka 7 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.
- (7) Bliži sadržaj opisa radnog procesa iz stava 3 tačka 2 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Obavještavanje javnosti

Član 34

- (1) Agencija obavještava javnost o podnesenom zahtjevu za izdavanje dozvole iz člana 31 ovog zakona putem najmanje jednog štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore, o trošku podnosioca zahtjeva, u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži:
- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) podatke o lokaciji;
  - 3) kratak opis tehnološkog postupka i opremljenosti postrojenja ili deponije;
  - 4) mjesto na kojem se može izvršiti uvid u podnijetu dokumentaciju;
  - 5) rok za dostavljanje mišljenja i predloga.
- (3) Rok za dostavljanje mišljenja i predloga iz stava 2 tačka 5 ovog člana ne može biti kraći od 15 ni duži od 30 dana od dana objavljivanja obavještenja iz stava 1 ovog člana.
- (4) Ako određeni podaci iz zahtjeva za izdavanje dozvole i podnesene dokumentacije predstavljaju poslovnu ili ličnu tajnu u skladu sa zakonom, na zahtjev podnosioca zahtjeva može biti ograničen uvid u te podatke, osim informacija o emisijama, rizicima od havarije, rezultatima monitoringa i inspekcijском nadzoru.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada

Član 35

- (1) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada, ako:
- nijesu ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom;
  - postupak prerade i/ili zbrinjavanja može predstavljati opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;
  - postupak nije u skladu sa Državnim i lokalnim planovima;
  - ne postoje uslovi utvrđeni odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima.

- (2) Rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana Agencija dostavlja podnosiocu zahtjeva i obavještava javnost na način utvrđen u članu 34 stav 1 ovog zakona, u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

Sakupljanje, odnosno transport otpada

Član 36

- (1) Sakupljanje, odnosno transport otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima opremu za sakupljanje, odnosno transport otpada i potreban broj zaposlenih.
- (2) Zabranjeno je privrednom društvu ili preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona.
- (3) Sredstva i oprema kojima se sakuplja, odnosno transportuje otpad moraju da obezbjeđuju sprječavanje rasipanja ili preliivanja otpada i širenje prašine, buke i mirisa.
- (4) Prilikom obavljanja poslova sakupljanja, odnosno transporta otpada u vozilu kojim se vrši transport otpada, privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana mora da ima:
- kopiju akta o upisu u registar sakupljača odnosno prevoznika otpada iz člana 39 stav 2 ovog zakona,
  - formular o transportu otpada iz člana 44 ovog zakona.
- (5) Sredstva i oprema kojima se sakuplja, odnosno transportuje opasni otpad moraju da ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojima je uređen prevoz opasnih materija.

Upis u registar za sakupljanje, odnosno transport otpada

Član 37

- (1) Privredna društva i preduzetnici koja ispunjavaju uslove iz člana 36 stav 1 ovog zakona za obavljanje djelatnosti sakupljanja, odnosno transporta otpada upisuju se u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.
- (3) Privredna društva i preduzetnike Agencija će brisati iz registra sakupljača, odnosno prevoznika otpada ako ne ispunjavaju uslove iz člana 36 stav 1 ovog zakona i druge uslove utvrđene ovim zakonom i u slučaju izricanja mjere zabrane rada.
- (4) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (5) Način vođenja registra sakupljača, odnosno prevoznika otpada i bliži uslovi iz člana 36 stav 1 ovog zakona utvrđuju se propisom Ministarstva.

Zahtjev za upis u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada

Član 38

- (1) Upis u registar sakupljača, odnosno prevoznika vrši se na osnovu zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) specifikaciju vrsta otpada koje će se sakupljati ili transportovati, uključujući i karakteristike otpada;
  - 3) teritoriju na kojoj će se vršiti sakupljanje, odnosno transport otpada;
  - 4) lokaciju i način skladištenja otpada
  - 5) način i vrstu transporta;
  - 6) tehničke i organizacione kapacitete;
  - 7) polisu osiguranja za slučaj udesa ili štete pricinjene trećim licima ili njihovim stvarima.
- (3) Nakon upisa u registar sakupljača odnosno prevoznika otpada, privredno društvo ili preduzetnik iz člana 36 stav 1 ovog zakona polisu osiguranja iz stava 2 tačka 7 ovog člana godišnje dostavlja Agenciji.
- (4) Ako ne dostavi polisu osiguranja u skladu sa stavom 3 ovog člana Agencija će privredno društvo li preduzetnika brisati iz registra sakupljača, odnosno prevoznika otpada.
- (5) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se i saglasnost jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje, odnosno preko čije teritorije će se vršiti transport otpada.

Odbijanje zahtjeva za upis u registar sakupljača, odnosno prevoznika

Član 39

- (1) Zahtjev za upis u registar iz člana 38 stav 1 ovog zakona Agencija će odbiti, ako:
  - nijesu ispunjeni uslovi utvrđeni zakonom;
  - postupak može predstavljati opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;
  - postupak nije u skladu sa Državnim planom i lokalnim planovima.
- (2) Rješenje o upisu u registar sakupljača, odnosno prevoznika, odnosno o odbijanju zahtjeva za upis u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada Agencija izdaje podnosiocu zahtjeva u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Registracija trgovaca i posrednika

Član 40

- (1) U registar trgovaca i posrednika upisuje se privredno društvo ili preduzetnik koji je upisan u CRPS i ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme.
- (2) Zabranjeno je privrednom društvu i preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti.
- (3) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.
- (4) Upis u registar vrši se na osnovu zahtjeva.
- (5) Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana dostavlja se polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete prouzrokovane trećim licima ili njihovim stvarima.
- (6) Nakon upisa u registar trgovaca i posrednika polisu osiguranja iz stava 5 ovog člana privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana godišnje dostavlja Agenciji.
- (7) Ako ne dostavi polisu osiguranja u skladu sa stavom 4 ovog člana Agencija će privredno društvo ili preduzetnika brisati iz registra trgovca i posrednika.
- (8) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (9) Bliži uslovi i način vođenja registra i sadržaj zahtjeva za upis u registar iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Obavljanje više djelatnosti

Član 41

Privredna društva i preduzetnici koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom mogu vršiti sakupljanje, odnosno transport otpada i preradu i/ili zbrinjavanje otpada na osnovu jedne dozvole.

Upravljanje komunalnim otpadom

Član 42

- (1) Komunalni otpad se sakuplja, prerađuje i zbrinjavanje u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izvorni proizvođač komunalnog otpada dužan je da vrši odvojeno sakupljanje komunalnog otpada radi njegovog recikliranja, u skladu sa ovim zakonom.

Upravljanje biootpadom

Član 43

- (1) Biootpad se odvojeno sakuplja, u skladu sa lokalnim planom, radi kompostiranja i anaerobne prerade na način kojim se obezbjeđuje visok nivo zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.
- (2) Materijali proizvedeni iz biootpada mogu se upotrijebiti samo ako su bezbjedni za životnu sredinu i zdravlje ljudi.
- (3) Uslovi za preradu biootpada i kriterijumi za određivanje kvaliteta produkata organskog recikliranja iz biootpada utvrđuju se propisom Ministarstva.

Evidencija otpada

Član 44

- (1) Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana:
  - evidenciju o neopasnom otpadu radi vođenja godišnje statistike otpada nijesu dužni da vode proizvođači otpada iz stava 1 ovog člana sa manje od deset zaposlenih koji nemaju obavezu izrade plana upravljanja otpadom proizvođača otpada iz člana 26 stav 1 ovog zakona, i
  - evidenciju o komunalnom otpadu koji nastaje na teritoriji jedinice lokalne samouprave dužan je da vodi nadležni organ lokalne uprave na osnovu podataka dobijenih od privrednog društva ili preduzetnika koji imaju dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz člana 31 ovog zakona i/ili od privrednog društva ili preduzetnika upisanog u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada iz člana 37 ovog zakona.
- (3) Imalac otpada koji vrši obradu otpada, pored podataka iz stava 1 ovog člana, vodi evidenciju i o načinu upravljanja, porijeklu otpada i mjestu ili lokaciji za obradu otpada.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik koji koristi svoj otpad radi ponovne upotrebe i recikliranja nije dužan da vodi evidenciju o otpadu iz stava 1 ovog člana.
- (5) Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u formi djelovodnika otpada u koji se upisuju podaci za svaku vrstu otpada odvojeno.
- (6) Formular o transportu otpada sastavni je dio evidencije iz stava 5 ovog člana.
- (7) Imalac otpada iz st. 1 i 3 ovog člana i nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana, na osnovu podataka iz evidencije o količinama i vrstama otpada, dužni su da pripreme godišnje izvještaje o otpadu koje dostavljaju Agenciji do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, a godišnji izvještaj nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana dužan je da dostavi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.
- (8) Evidencija opasnog otpada čuva se najmanje tri godine, a evidencija o transportu opasnog otpada čuva se najmanje godinu dana.
- (9) Način vođenja evidencije iz stava 5 ovog člana, sadržaj djelovodnika i formulara o transportu otpada i način njihovog popunjavanja i način sačinjavanja godišnjih izvještaja o otpadu iz stava 7 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.
- (10) Metodologija za utvrđivanje sastava i količina (mase) komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave uvrđuje se propisom Ministarstva.

Evidencija i registar podataka

Član 45

- (1) Agencija vodi evidenciju o proizvodnji i upravljanju otpadom na osnovu podataka iz godišnjih izvještaja o otpadu iz člana 44 ovog zakona.
- (2) Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u elektronskoj formi i sastavni je dio informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (3) Sastavni dio informacionog sistema zaštite životne sredine je i registar iz člana 31 stav 6 ovog zakona.
- (4) Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana i registra iz člana 31 stav 6 ovog zakona objavljuju se na internet stranici Agencije.

V. POSEBNE VRSTE OTPADA

Otpad od električnih i elektronskih proizvoda

Član 46

- (1) Proizvođači električnih i elektronskih proizvoda i opreme dužni su da te proizvode i opremu proizvode, odnosno proizvodne postupke sprovode na način koji omogućava jednostavno rastavljanje i sklapanje opreme, a naročito ponovnu upotrebu i preradu otpada od električnih i elektronskih proizvoda, njihovih komponenata i materijala, osim ako drukčija proizvodnja ili proizvodni postupci predstavljaju značajnu prednost za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi ili opštu bezbjednost proizvoda.

- (2) Zabranjeno je miješati otpad od električnih i elektronskih proizvoda sa drugim vrstama otpada.
- (3) Privredno društvo ili preduzetnik iz člana 36 stav 1 ovog zakona dužan je da vrši sakupljanje, odnosno prevoz otpada od električnih i elektronskih proizvoda na način koji omogućava sprovođenje postupka pripreme za ponovnu upotrebu i preradu otpadnih komponenti ili cijelih električnih i elektronskih uređaja.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik koji ima dozvolu za preradu otpada od električnih i elektronskih proizvoda za domaćinstva dužan je da obezbijedi prioritet ponovne upotrebe električnog i elektronskog proizvoda u obliku i za istu namjenu za koju su izvorno proizvedeni.
- (5) Otpadne tečnosti od električnih i elektronskih proizvoda moraju biti odvojene i obrađene na način iz člana 52 ovog zakona.
- (6) Privredno društvo ili preduzetnik koje sakuplja otpad od električnih i elektronskih proizvoda dužan je da preduzme mjere radi obezbjeđivanja da se iz domaćinstava:
- do 14. avgusta 2021. godine, sakupi najmanje 40% od prosječne godišnje mase električnih i elektronskih proizvoda stavljenih na tržište u posljednje tri godine, i
  - poslije 14. avgusta 2023. godine, sakupi najmanje 65% od prosječne godišnje mase električnih i elektronskih proizvoda stavljenih na tržište u posljednje tri godine.
- (7) Privredno društvo ili preduzetnik koji vrši obradu otpada od električnih i elektronskih proizvoda dužan je da, do 14. avgusta 2018. godine, preduzme potrebne mjere radi obezbjeđivanja:
- prerade 80% prosječne mase po uređaju i najmanje 75% prosječne mase po uređaju radi ponovne upotrebe ili recikliranja sastavnih djelova i materijala od preuzetog otpada od velikih kućnih aparata i automata;
  - prerade najmanje 75% prosječne mase po uređaju i najmanje 65% prosječne mase po uređaju radi ponovne upotrebe ili recikliranja sastavnih djelova i materijala od preuzete otpadne opreme za informacionu tehnologiju (IT) i telekomunikaciju, otpadne opreme za zabavu i otpadnih fotonaponskih panela;
  - prerade najmanje 70% prosječne mase po uređaju i najmanje 50% prosječne mase po uređaju radi ponovne upotrebe ili recikliranja sastavnih djelova i materijala od preuzetog otpada od malih kućnih aparata, opreme za osvjjetljenje, električnih i elektronskih alata, igračaka i opreme za slobodno vrijeme i sport i instrumenata za praćenje i nadzor.
- (8) Privredno društvo ili preduzetnik koji vrši obradu otpada od električnih i elektronskih proizvoda dužan je da poslije 14. avgusta 2018. godine, preduzme potrebne mjere radi povećanja svih procenata iz stava 7 ovog člana za najmanje 10%.
- (9) Rokovi za sprovođenje mjera iz st. 6 i 7 ovog člana utvrđuju se Državnim planom.

Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda

Član 47

- (1) Otpad od električnih i elektronskih proizvoda koji u skladu sa katalogom otpada nije komunalni otpad predaje se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade ili zbrinjavanja posebnih vrsta otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Otpad od električnih i elektronskih proizvoda koji je prema katalogu otpada komunalni otpad predaje se na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera.
- (3) Proizvođač i uvoznik električnih i elektronskih proizvoda dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda.
- (4) Proizvođači i uvoznici električnih i elektronskih proizvoda snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda, koji se ne prikazuju kupcima odvojeno od cijene proizvoda.
- (5) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema iz stava 3 ovog člana i godišnje količine otpada od električnih i elektronskih proizvoda koje se moraju obraditi, preraditi i reciklirati iz člana 46 ovog zakona, uključujući i otpad od električne i elektronske opreme koja se isporučuje iz drugih država putem internet prodaje utvrđuje Vlada.

Otpadna vozila

Član 48

- (1) Imalac otpadnog vozila dužan je da otpadno vozilo preda privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu otpadnih vozila.
- (2) Postupak sakupljanja i predaje otpadnih vozila čiji je imalac nepoznat utvrđuje se propisom Ministarstva.
- (3) Troškovi sakupljanja i predaje otpadnih vozila iz stava 2 ovog člana plaćaju se iz sredstava iz člana 85 stav 2 ovog zakona.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužan je da:
  - vodi evidenciju o svim fazama obrade;
  - obezbijedi zbrinjavanje djelova iz otpadnog vozila koji se ne mogu preraditi;
  - obezbijedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi dalje obrade.
- (5) Proizvođač i uvoznik vozila dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila.
- (6) Proizvođači i uvoznici vozila snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila.
- (7) Privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužan je da preduzme potrebne mjere kako bi se obezbijedilo da se:
  - 95% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili preradi;
  - 85% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili reciklira.
- (8) Rokovi za ispunjavanje uslova iz stava 7 ovog člana utvrđuju se Državnim planom.
- (9) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema i godišnje količine otpadnih vozila koje se moraju obraditi, preraditi ili reciklirati utvrđuju se propisom Vlade.

Otpadne gume

Član 49

- (1) Zabranjen je uvoz otpadnih guma.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, otpadne gume se mogu uvoziti radi prerade na osnovu odobrenja Agencije, pod uslovom da se njihovim uvozom ne ugrožava životna sredina i zdravlje ljudi.
- (3) Zabranjeno je miješanje otpadnih guma sa drugim otpadom.
- (4) Imalac otpadne gume dužan je da preda otpadnu gumu privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i zbrinjavanje otpadnih guma.
- (5) Proizvođač i uvoznik guma dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma.
- (6) Proizvođači i uvoznici guma snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma.
- (7) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadnih guma koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati utvrđuje se propisom Vlade.

Otpadne baterije i akumulatori

Član 50

- (1) Otpadne baterije i akumulatori sakupljaju se odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (2) Otpadne baterije i akumulatori koje, u skladu sa katalogom otpada, nijesu komunalni otpad predaju se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade ili zbrinjavanja posebnih vrsta otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Otpadne baterije i akumulatori koje, u skladu sa katalogom otpada, čine komunalni otpad predaju se na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera.
- (4) Zabranjeno je odlaganje i spaljivanje otpadnih automobilskih i industrijskih baterija i akumulatora.

- (5) Ostaci dobijeni nakon recikliranja otpadnih baterija i akumulatora odlažu se na deponiju ili spaljuju u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Distributer baterija i akumulatora može da sakuplja otpadne baterije i akumulatore bez upisa u registar sakupljača iz člana 37 stav 1 ovog zakona.
- (7) Privredna društva ili preduzetnici koji imaju dozvolu za sakupljanje, preradu i/ili zbrinjavanje otpadnih baterija i akumulatora dužni su da obezbijede da:
- 1) stepen sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora iznosi 45% od ukupne godišnje mase baterija i akumulatora koja je stavljena na tržište;
  - 2) stepen recikliranja otpadnih baterija i akumulatora iznosi:
    - 65% u odnosu na prosječnu masu preuzetih otpadnih olovnih baterija i akumulatora sa kisjelinom, uključujući recikliranje olova u baterijama i akumulatorima;
    - 75% u odnosu na prosječnu masu preuzetih otpadnih niki-kadmijumskih baterija i akumulatora;
    - 50% u odnosu na prosječnu masu drugih preuzetih otpadnih baterija i akumulatora.
- (8) Rokovi za ispunjavanje uslova iz stava 7 ovog člana utvrđuju se Državnim planom.

Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora

Član 51

- (1) Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora.
- (2) Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora.
- (3) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora i rada tog sistema iz stava 1 ovog člana, godišnje količine otpadnih baterija i akumulatora koje se moraju preuzeti radi obrade, prerade i recikliranja i način izračunavanja prosječne mase preuzetih otpadnih baterija i akumulatora iz člana 50 ovog zakona utvrđuju se propisom Vlade.

Otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti

Član 52

- (1) Zabranjeno je ispuštanje otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti u vode, na zemjište ili u zemljište.
- (2) Imalac otpadnog ulja za podmazivanje i tečnosti dužan je da otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti:
  - sakuplja odvojeno, kad je to tehnički moguće;
  - ako je to tehnički i ekonomski održivo ne miješa otpadna ulja različitih karakteristika, odnosno otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti ne miješa s drugim vrstama otpada ili materijama, ako to miješanje sprječava njihovu obradu.
- (3) Proizvođač otpadnog ulja za podmazivanje i tečnosti, ako je to tehnički i ekonomski održivo, obezbjeđuje regenerisanje otpadnog ulja za podmazivanje i tečnosti u osnovno ulje prečišćavanjem, odnosno uklanjanjem nečistoća, oksidacionih produkata i dodataka koji su sadržani u tim uljima ili drugim načinima prečišćavanja.
- (4) Otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti koja nije moguće regenerisati spaljuju se u postrojenju za spaljivanje otpada koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.
- (5) Ako imalac otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti nastalih tokom procesa proizvodnje nije u mogućnosti da ih obradi u skladu sa st. 2, 3 i 4 ovog člana dužan je da obradu otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti povjeri privrednom društvu ili preduzetniku koji sakuplja otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti.
- (6) Zabranjeno je miješati otpadno ulje za podmazivanje i tečnosti tokom sakupljanja ili skladištenja sa drugim opasnim otpadom, uključujući otpad koji sadrži PCB.
- (7) Postupanje sa otpadnim uljima za podmazivanje i tečnostima, u skladu sa tehničkim i tehnološkim uslovima obrade, utvrđuje se propisom Ministarstva.

Otpadna jestiva ulja i masti

Član 52a

- (1) Zabranjeno je ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima sa više od 20 sjedećih mjesta, u kanalizacionu mrežu i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, na javne površine i zemljište i/ili u zemljište i vode.
- (2) Imalac otpadnog jestivog ulja i masti iz stava 1 ovog člana dužan je da otpadna jestiva ulja i masti sakuplja odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (3) Imalac otpadnog ulja iz stava 2 ovog člana dužan je da sakupljene količine otpadnog jestivog ulja i masti preda privrednom društvu ili preduzetniku koji je upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada ili koji ima dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje otpada.

Otpadna ambalaža

Član 53

- (1) Otpadna ambalaža sakuplja se odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (2) Komercijalna otpadna ambalaža predaje se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade i/ili zbrinjavanja ove vrste otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Komunalna otpadna ambalaža predaje se na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta koja su predviđena za sakupljanje ove vrste otpada kod distributera.
- (4) Proizvođač i uvoznik ambalaže i upakovanih proizvoda dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže.
- (5) Proizvođači i uvoznici ambalaže snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže.
- (6) Privredno društvo ili preduzetnik koje sakuplja otpadnu ambalažu dužan je da preduzme mjere kako bi se na godišnjem nivou za preradu, uključujući i energetska preradu, sakupilo najmanje 60% ukupne mase ambalaže koja je stavljena na tržište.
- (7) Privredno društvo ili preduzetnik koji obrađuje otpadnu ambalažu dužan je da preduzme mjere radi obezbjeđenja recikliranja najmanje 55% ukupne mase ambalaže koja je stavljena na tržište na način da se ostvari najmanje sljedeći odnos recikliranja pojedinih komponenti:
  - 1) 60% mase stakla;
  - 2) 60% mase papira i kartona;
  - 3) 50% mase metala;
  - 4) 22,5% mase plastike, pri čemu se ovo odnosi samo na materijal koji se ponovo reciklira u plastiku;
  - 5) 15% drvene mase.
- (8) Rokovi i način sprovođenja kampanje za proizvođače i uvoznike radi ispunjavanja uslova iz st. 6 i 7 ovog člana utvrđuju se Državnim planom.
- (9) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema utvrđuje Vlada.

Građevinski otpad

Član 54

- (1) Imalac građevinskog otpada dužan je da građevinski otpad preradi u građevinski materijal u skladu sa članom 14 alineja 2 ovog zakona.
- (2) Zabranjeno je odlaganje građevinskog otpada u vode, na zemljište ili u zemljište, osim ako je građevinski otpad prerađen i koristi se kao građevinski materijal.
- (3) Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na lokaciji za koju je dobijena građevinska dozvola (gradilište).
- (4) Prerada cement azbestnog građevinskog otpada je zabranjena.
- (5) Građevinski otpad koji ne sadrži opasne supstance i koji se ne može preraditi odlaže se na deponiju za inertni otpad.
- (6) Proizvođač građevinskog otpada koji nastaje od objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2 000 m³ dužan je da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

- (7) Ako građevinski otpad sadrži ili je izložen opasnim materijama, proizvođač građevinskog otpada je dužan da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom, bez obzira na zapreminu objekta.
- (8) Saglasnost na plan upravljanja građevinskim otpadom iz stava 6 ovog člana daje:
- Agencija, ako građevinsku dozvolu izdaje nadležni organ uprave,
  - organ lokalne uprave, ukoliko građevinsku dozvolu izdaje nadležni organ lokalne uprave.
- (9) Na plan upravljanja građevinskim otpadom iz stava 7 ovog člana saglasnost daje Agencija.
- (10) Proizvođač građevinskog otpada dužan je da planom upravljanja građevinskim otpadom iz st. 6 i 7 ovog člana utvrdi mjere kojima se obezbjeđuje upravljanje neopasnim građevinskim otpadom na način utvrđen u članu 14 alineja 2 ovog zakona.
- (11) Postupanje sa građevinskim otpadom, način i postupak prerade građevinskog otpada, uslovi i način odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada, kao i uslovi koje treba da ispunjava postrojenje za preradu građevinskog otpada utvrđuju se propisom Ministarstva.

Otpad koji sadrži azbest

Član 55

- (1) Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju za odlaganje neopasnog otpada, na mjestu namijenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest.
- (2) Imalac otpada koji sadrži azbest dužan je da preduzme mjere za sprječavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.
- (3) Način pakovanja, kriterijumi, uslov i način zbrinjavanja otpada koji sadrži azbest i druge mjere za sprječavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu utvrđuju se propisom Ministarstva.

PCB i otpad koji sadrži PCB

Član 56

- (1) Zabranjena je prerada PCB i ambalaže koja sadrži PCB.
- (2) Otpad koji sadrži PCB može se prerađivati nakon što se PCB izdvoji iz otpada.
- (3) Imalac opreme i otpada koji sadrži PCB dužan je da obezbijedi obradu otpada i dekontaminaciju opreme koji sadrži PCB.
- (4) Izdvajanje PCB iz opreme, obradu PCB i dekontaminaciju opreme može da vrši privredno društvo ili preduzetnik pod uslovom da posjeduje odgovarajuću opremu, postrojenje za privremeno skladištenje PCB i potreban broj zaposlenih, na osnovu dozvole za zbrinjavanje opasnog otpada.
- (5) Spaljivanje PCB vrši se u postrojenjima za spaljivanje otpada koja ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.
- (6) Zabranjen je uvoz opreme koja sadrži PCB.
- (7) Zabranjeno je spaljivanje PCB na palubama brodova.
- (8) Zabranjeno je punjenje transformatora i drugih zatvorenih sistema (kondenzatora) sa tečnostima koje sadrže PCB.

Plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB i evidencija PCB

Član 57

- (1) Imalac opreme i otpada koji sadrži PCB dužan je da sačini plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Imalac opreme koja sadrži PCB i otpadnog PCB dužan je da vodi evidenciju o opremi i otpadnom PCB i količinama PCB i podatke iz evidencije dostavi Agenciji do 31. marta tekuće za predhodnu godinu.
- (3) Plan upravljanja iz stava 1 ovog člana imalac opreme dužan je da dostavi Agenciji, najkasnije 60 dana prije početka aktivnosti postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.
- (4) Način sačinjavanja plana upravljanja, način i postupak vođenja evidencije iz st. 1 i 2 ovog člana, način označavanja dekontaminirane opreme, način i postupak obrade PCB, otpada koji sadrži PCB i dekontaminacije opreme i najmanja količina PCB u opremi iz člana 56 ovog zakona utvrđuju se propisom Ministarstva.

Kanalizacioni mulj

Član 58

- (1) Proizvođač kanalizacionog mulja (u daljem tekst: mulj) dužan je da vodi evidenciju koja naročito sadrži:
- 1) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište proizvođača mulja;
  - 2) količinu mulja koja je proizvedena ili isporučena za dalju upotrebu;
  - 3) sastav i karakteristike isporučenog mulja;
  - 4) tehnološke karakteristike primijenjenog procesa;
  - 5) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica koje koristi mulj;
  - 6) lokaciju korišćenja, odnosno obrade mulja.
- (2) Proizvođač mulja dužan je da nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji nastaje mulj dostavi podatke iz evidencije iz stava 1 ovog člana do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Obrada mulja i upotreba obrađenog mulja

Član 59

- (1) Obrada mulja vrši se biološkom, hemijskom ili termičkom obradom, skladištenjem u periodu koji nije kraći od šest mjeseci ili bilo kojim drugim postupkom kojim se smanjuje njegova podložnost fermentaciji i mineralizaciji i otklanja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (2) Obradeni mulj iz stava 1 ovog člana se, u skladu sa zakonom, može upotrebljavati:
- 1) u poljoprivredi;
  - 2) na zelenim površinama i parkovima;
  - 3) za potrebe rekultivacije zemljišta, uključujući pošumljavanje goleti;
  - 4) na deponijama kao prekrivni sloj;
  - 5) za potrebe dovođenja zemljišta za posebne namjene, a na osnovu planova o upravljanju otpadom i propisa o uređenju prostora;
  - 6) za povrat energije spaljivanjem i/ili suspaljivanjem u skladu s čl. 65, 66 i 67 ovog zakona;
  - 7) za sanaciju neuređenih odlagališta otpada i drugih sličnih prostora koja treba privesti namjeni.
- (3) Obradu mulja dužan je da vrši privredno društvo ili preduzetnik iz člana 31 ovog zakona (u daljem tekstu: obrađivač mulja).
- (4) Obradač mulja dužan je da vodi evidenciju koja naročito sadrži:
- 1) količinu proizvedenog obrađenog mulja;
  - 2) sastav i karakteristike obrađenog mulja prema izvještaju o rezultatima analiza mulja;
  - 3) način obrade mulja;
  - 4) količinu isporučenog obrađenog mulja;
  - 5) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica koje koristi obrađeni mulj;
  - 6) lokaciju na kojoj će se obrađeni mulj koristiti.
- (5) Evidenciju iz stava 4 ovog člana vodi proizvođač kanalizacionog mulja ukoliko vrši obradu mulja.
- (6) Obradač mulja dužan je da Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave na čijoj teritoriji vrši obradu mulja dostavi podatke iz evidencije iz stava 4 ovog člana do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (7) Obradač mulja dužan je da licu koje koristi obrađeni mulj dostavi podatke o sastavu i karakteristikama mulja iz stava 4 tačka 2 ovog člana.
- (8) Način ispitivanja i uzorkovanja mulja, sastav i karakteristike obrađenog mulja, sadržaj i metode analize obrađenog mulja, način ispitivanja, odnosno uzorkovanja, sadržaj i metode analize zemljišta i uslove korišćenja obrađenog mulja, utvrđuju se propisom Ministarstva uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poljoprivredu, šumarstvo i energetiku.

Nedozvoljena upotreba mulja

Član 60

Zabranjena je upotreba mulja:

- 1) na zemljištu na kojem postoji opasnost od ispiranja mulja u površinske vode i u zaštićenim prirodnim dobrima;
- 2) na zemljištu kraških polja, plitkom ili skeletnom zemljištu i šljunkovitom zemljištu;
- 3) na zemljištu kod kojeg je pH vrijednost niža od 5,0;
- 4) na zemljištu sa salinitetom višim od 800 ms/cm, plavnim dolinama, djelimično potopljenim oblastima i močvarnim područjima;
- 5) u zonama sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste ili se mogu koristiti za snabdijevanje vodom za piće;
- 6) na pašnjacima ili u proizvodnji biljaka za stočnu ishranu, ako je vrijeme između korišćenja obrađenog mulja i skupljanja ljetine biljaka za stočnu ishranu ili početka ispaše kraće od 21 dan;
- 7) na površinama koje su namijenjene za proizvodnju voća i povrća koje je u direktnom kontaktu sa zemljištem i koje se može jesti sirovo, u periodu od 10 mjeseci prije početka berbe.

Obaveze korisnika obrađenog mulja

Član 61

- (1) Prije upotrebe obrađenog mulja za namjene iz člana 59 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona korisnik obrađenog mulja dužan je da obezbijedi analizu zemljišta na kojem će se obrađeni mulj koristiti.
- (2) Stručno mišljenje o mogućnosti korišćenja obrađenog mulja daje naučnoistraživačka ustanova koja se bavi pitanjima zemljišta ili drugo pravno lice koje ima odgovarajući kadar, opremu i posjeduje naučnu i informacionu dokumentaciju i koje ovlasti organ državne uprave nadležan sa poslove poljoprivrede, u skladu sa zakonom.
- (3) Korisnik obrađenog mulja dužan je da:
  - vodi evidenciju koja sadrži rezultate analiza obrađenog mulja iz člana 59 stav 4 ovog zakona i analize zemljišta iz stava 1 ovog člana,
  - pripremi godišnji izvještaj o količini obrađenog mulja i lokacijama (katastarska opština i katastarska parcela), na kojima je koristio obrađeni mulj.
- (4) Evidenciju i godišnji izvještaj iz stava 3 ovog člana korisnik obrađenog kanalizacionog mulja dužan je da dostavi Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Medicinski i veterinarski otpad

Član 62

- (1) Obrada medicinskog i veterinarskog otpada vrši se u skladu sa planom upravljanja medicinskim, odnosno veterinarskim otpadom i dozvolom za preradu i/ili zbrinjavanje medicinskog, odnosno veterinarskog otpada.
- (2) Preradu, odnosno zbrinjavanje medicinskog i veterinarskog otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu medicinskog i veterinarskog otpada i potreban broj zaposlenih, na osnovu dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada.
- (3) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja propisuje uslove, način i postupak obrade medicinskog otpada, uz saglasnost Ministarstva.
- (4) Organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva propisuje uslove, način i postupak obrade veterinarskog otpada, uz saglasnost Ministarstva.

Nadležnosti organa državne uprave za poslove zdravlja, veterinarstva i voda

Član 63

- (1) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja medicinskim otpadom.
- (2) Organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva i voda obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem.

Otpad iz rudarstva

Član 63a

- (1) Proizvođač otpada iz rudarstva dužan je da donese plan upravljanja otpadom iz rudarstva i plan za sprječavanje velike nesreće u upravljanju otpadom iz rudarstva.
- (2) Preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, objekat i/ili postrojenje za obradu otpada iz rudarstva i potreban broj zaposlenih, na osnovu dozvole za preradu, odnosno zbrinjavanje otpada iz rudarstva.
- (3) Zabranjeno je upravljanje otpadom iz rudarstva na način koji nije u skladu sa planom upravljanja i dozvolom za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva, iz st. 1 i 2 ovog člana.
- (4) Dozvolu iz stava 2 ovog člana izdaje Agencija.
- (5) Dozvolom iz stava 2 ovog člana određuje se:
  - kategorija objekta i/ili postrojenja za obradu otpada iz rudarstva,
  - vrsta otpada iz rudarstva koji se obrađuje u objektu i/ili postrojenju iz alineje 1 ovog stava,
  - procijenjena količina otpada iz rudarstva u m³ koja će se obrađivati u objektu i/ili postrojenju iz alineje 1 ovog stava,
  - način obrade otpada iz rudarstva i metode kontrole,
  - postupci nadzora rada i održavanja objekta i/ili postrojenja iz alineje 1 ovog stava,
  - uslovi koje privredno društvo iz stava 2 ovog člana mora da ispuni da bi se moglo pristupiti zatvaranju objekta i/ili postrojenja iz alineje 1 ovog stava, kao i mjere za sprječavanje štetnog uticaja objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva na životnu sredinu i zdravlje ljudi nakon zatvaranja.
- (6) Dozvola iz stava 2 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva, uz koji se prilaže polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima i imovini.
- (7) Agencija vodi registar objekata i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva i obezbjeđuje dostupnost podataka iz evidencije zainteresovanoj javnosti.
- (8) Ako je objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A akumulacija u kojoj je prisutan cijanid, privredno društvo ili preduzetnik iz stava 2 ovog člana dužan je da, koristeći najbolje dostupne tehnologije, obezbijedi da koncentracija lako topivih cijanida u akumulaciji ne prelazi 10 mg/l.
- (9) Uslove, način i postupak obrade otpada iz rudarstva, sadržaj plana upravljanja otpadom iz rudarstva, mjere i postupke za sprječavanje štetnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, i sadržaj plana i izvještavanje u slučaju velike nesreće u upravljanju otpadom iz rudarstva, klasifikaciju, odnosno kategoriju objekata i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva i uslove i način zatvaranja objekata i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva propisuje organ državne uprave nadležan za poslove eksploatacije mineralnih sirovina uz saglasnost Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i spašavanja.
- (10) Sadržaj zahtjeva i dokumentaciju potrebnu za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva propisuje Ministarstvo.

Organizovanje poslova preuzimanja, sakupljanja i obrade posebnih vrsta otpada

Član 64

- (1) Poslove preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, otpadnih guma, otpadnih vozila, otpada od električnih i elektronskih proizvoda i otpadne ambalaže Vlada može ustupiti u skladu sa zakonom.
- (2) Za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana Vlada može osnovati privredno društvo sa svojstvom pravnog lica.
- (3) Sredstva za rad društva iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore iz prihoda ostvarenih od naknada iz člana 85 ovog zakona.

VI. SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE OTPADA

Postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada

Član 65

- (1) Otpad se spaljuje u postrojenjima za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada.
- (2) Postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada se projektuju, grade i opremaju na način kojim se obezbjeđuje tehničko-tehnološka funkcionalnost sa najmanjim mogućim količinama emisija i negativnim uticajem otpada po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.

- (3) Pored uslova iz člana 32 ovog zakona, dozvolom za preradu i/ili zbrinjavanje otpada u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada utvrđuju se i mjere za:
- korišćenje energije koja nastaje spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada;
  - smanjivanje količine i opasnosti ostataka spaljivanja ili suspaljivanja otpada;
  - zbrinjavanje ostataka spaljivanja ili suspaljivanja otpada, ako se za ostatak ne može obezbijediti prerada.
- (4) Ako se u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada spaljuje opasni otpad, dozvolom za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz člana 32 ovog zakona utvrđuje se i:
- količina i vrste opasnog otpada, u skladu sa katalogom otpada koji se mogu spaljivati;
  - najmanji i najveći maseni tok po vrstama opasnog otpada;
  - najniža i najviša kalorična vrijednost opasnog otpada;
  - najveći sadržaj opasnih materija, a naročito PCB, hlora, fluora, sumpora i teških metala.

Obaveze rukovodioca postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje

Član 66

- (1) Rukovodilac postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, prije prijema otpada za spaljivanje ili suspaljivanje, dužan je da od imaoca otpada pribavi dokumentaciju o:
- fizičkim karakteristikama i hemijskom sastavu otpada i podatke neophodne za procjenu bezbjednosti primjene postupka spaljivanja i/ili suspaljivanja;
  - oznakama štetnih materija sa kojima se otpad ne smije miješati, ako se vrši zajedničko spaljivanje i/ili suspaljivanje;
  - neophodnim mjerama predostrožnosti koje treba primijeniti u rukovanju otpadom.
- (2) Rukovodilac postrojenja iz stava 1 ovog člana, tokom prijema otpada za spaljivanje i/ili suspaljivanje, dužan je da:
- utvrdi količinu otpada;
  - provjeri podudarnost otpada koji se prima sa podacima o otpadu koji su sadržani u formularu za transport otpada;
  - uzme uzorke otpada radi provjere tačnosti podataka o fizičkim karakteristikama i hemijskom sastavu i podataka iz alineje 1 ovog stava, osim za komunalni, medicinski i veterinarski otpad.
- (3) Rukovodilac postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, nakon spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada, dužan je da:
- provjeri fizičke i hemijske karakteristike otpada koji nastaje tokom procesa spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada, uključujući naročito čestice teških metala;
  - privremeno skladišti pepeo koji nastaje iz spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada u zatvorenim kontejnerima;
  - odredi siguran način transporta otpada koji nastaje spaljivanjem i/ili suspaljivanjem otpada koji se ne može obraditi na mjestu na kome je nastao;
  - čuva uzorke najmanje 30 dana od dana spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada.
- (4) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na imaoca otpada koji vrši spaljivanje i/ili suspaljivanje sopstvenog otpada na mjestu na kojem je otpad nastao, u skladu sa ovim zakonom.

Propis o spaljivanju i/ili suspaljivanju otpada

Član 67

Propisom Ministarstva bliže se utvrđuje:

- 1) otpad koji se ne može spaljivati i/ili suspaljivati u skladu sa ovim zakonom;
- 2) način obrade otpada u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada;
- 3) uslovi koje treba da ispune objekti i postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada;
- 4) tehničko - tehnološki postupci spaljivanja i/ili suspaljivanja pojedinih vrsta otpada;
- 5) način sprječavanja nastanka i upravljanja otpadom nastalim procesom spaljivanja i/ili suspaljivanja;
- 6) stručna sprema i kvalifikacija rukovodioca postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanja otpada;

7) način funkcionisanja procesa spaljivanja i/ili suspaljivanja u skladu sa ovim zakonom.

VII. DEPONOVANJE I SKLADIŠTENJE OTPADA

Vrste deponija

Član 68

- (1) Deponije za otpad mogu biti:
- deponija za opasni otpad;
  - deponija za inertni otpad;
  - deponija za neopasan otpad.
- (2) Za deponije iz stava 1 ovog člana Ministarstvo, uz saglasnost nadležnih organa državne uprave, propisom bliže utvrđuje: karakteristike lokacije (geološke, hidrološke, morfološke, meteorološke, seizmološke i druge), uslove izgradnje, sanitarno - tehničke uslove, način rada i zatvaranja deponija, stručnu spremu i kvalifikaciju rukovodioca deponije.

Zabrana odlaganja otpada

Član 69

- (1) Zabranjeno je na deponiji odlaganje otpada:
- 1) u suprotnosti sa planovima upravljanja otpadom;
  - 2) u tečnom stanju;
  - 3) koji ima eksplozivna, oksidirajuća, veoma zapaljiva ili zapaljiva svojstva;
  - 4) koji je neobrađeni medicinski ili veterinarski otpad;
  - 5) koji čine otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatori;
  - 6) ako otpad čini cijela ili zdrobljena otpadna guma, osim gume od bicikla i gume sa spoljnim prečnikom većim od 400 mm;
  - 7) koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov uticaj na ljude ili životnu sredinu nijesu poznata;
  - 8) na području koji može imati uticaj na površinske i podzemne vode.
- (2) Zabranjeno je miješanje različitih vrsta otpada, miješanje sa drugim supstancama, razblaživanje i sprovođenje drugih postupaka radi obezbjeđivanja uslova za prihvatanje otpada na deponiju.
- (3) Vrste otpada i uslove za prihvatanje otpada na deponiju utvrđuje Ministarstvo.

Smanjenje količine otpada

Član 70

- (1) Proizvođač otpada dužan je da, u okviru tehnoloških mogućnosti proizvodnog procesa, otpad podvrgne fizičkoj, hemijskoj, biološkoj i termičkoj obradi i sortiranju radi smanjenja količina ili zapremine otpada za odlaganje i smanjenja opasnosti po zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (2) Na inertni otpad ili otpad kod koga primjena postupka fizičke, hemijske ili biološke obrade ne može uticati na smanjenje količine ili zapremine za odlaganje ne primjenjuju se postupci iz stava 1 ovog člana.

Mješovito odlaganje otpada

Član 71

- (1) Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada na deponiji za neopasan otpad.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, opasni otpad koji nakon obrade ne reaguje na druge vrste otpada može se odlagati u odvojene djelove deponije za neopasni otpad, osim na deponije za inertni otpad, pod uslovom da ocedne vode iz opasnog otpada ispunjavaju uslove iz dozvole za odlaganje neopasnog otpada.
- (3) Imalac opasnog otpada iz stava 2 ovog člana dužan je da, za odlaganje opasnog otpada u odvojene djelove deponija za neopasan otpad, pribavi odobrenje nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji se nalazi deponija, saglasnost rukovodioca deponije za odlaganje neopasnog otpada i Agencije.

Inertni otpad

Član 72

Na deponiju za inertni otpad može se odlagati samo inertni otpad.

Miješani komunalni otpad

Član 73

- (1) Miješani komunalni otpad odlaže se na deponiju za neopasan otpad.
- (2) Prije odlaganja miješani komunalni otpad se mehanički i biološki prerađuje radi ispunjavanja uslova iz člana 69 stav 3 ovog zakona.
- (3) Godišnja količina biološko razgradivih sastavnih djelova u miješanom komunalnom otpadu koji se odloži na deponiju mora biti manja od količine biološko razgradivog komunalnog otpada koja je za odlaganje određena programom iz člana 20 ovog zakona.

Obaveze rukovodioca deponije

Član 74

Rukovodilac deponije dužan je da:

- 1) utvrdi količinu otpada prije njegovog prijema na deponiju;
- 2) provjeri podudarnost primljenog otpada sa podacima sadržanim u formularima za transport otpada;
- 3) odbije prijem otpada na deponiju ako utvrdi nepodudarnost otpada sa podacima sadržanim u formularu za transport otpada i odmah obavijesti ekološkog inspektora;
- 4) obezbijedi selektivno odlaganje otpada radi sprječavanja reakcija elemenata različitih vrsta otpada na životnu sredinu i zdravlje ljudi i stvaranja uslova za obnavljanje i dalje korišćenje područja deponije;
- 5) obezbijedi pravilan rad tehničkih uređaja kojima je deponija opremljena i primjenjuje sanitarne, higijenske, protivpožarne i propise o zaštiti na radu, u skladu sa zakonom;
- 6) obavijesti organ koji je izdao dozvolu za rad deponije o prestanku rada deponije nakon završenog prekrivanja;
- 7) nadgleda deponiju otpada prije, tokom i nakon prestanka rada, o čemu dostavlja godišnji izvještaj Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu;
- 8) bez odlaganja obavijesti ekološkog inspektora o uočenim promjenama na deponiji koji mogu uticati na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Zatvaranje deponije

Član 75

- (1) Zatvaranje dijela ili cijele deponije vrši se:
  - u skladu sa dozvolom;
  - na zahtjev rukovodioca deponije na osnovu odborenja Agencije;
  - po nalogu Agencije.
- (2) Deponija ili dio deponije smatra se zatvorenim ako su ispunjeni svi uslovi utvrđeni glavnim projektom za zatvaranje deponije i kada Agencija procijeni sve izvještaje rukovodioca deponije, utvrdi ispunjenost svih uslova za zatvaranje deponije i obavijesti privredno društvo ili preduzetnika koje upravlja deponijom o odluci o prestanku rada deponije ili dijela deponije.
- (3) Nakon zatvaranja deponije vlasnici deponije su odgovorni za njeno održavanje, nadzor i kontrolu nakon zatvaranja, na način i u roku koji odredi Agencija.
- (4) Rok održavanja, nadzora i kontrole područja deponije iz stava 3 ovog člana ne može biti kraći od 30 godina.
- (5) Vlasnici deponije iz stava 3 ovog člana dužni su da obavijeste Agenciju o značajnim negativnim uticajima na životnu sredinu i zdravlje ljudi utvrđenih kontrolom iz stava 3 ovog člana.
- (6) Nakon dobijanja obavještenja iz stava 5 ovog člana Agencija određuje rokove i način sanacije uočenih negativnih uticaja.

Finansijska sredstva za odlaganje otpada na deponiji i zatvaranje deponije

Član 76

- (1) Proizvođač otpada dužan je da plati sve troškove odlaganja otpada na deponiji i troškove zatvaranja, nadzora i kontrole poslije zatvaranja deponije.
- (2) Finansijska sredstva za troškove održavanja i kontrole nakon zatvaranja deponije utvrđuju se u dozvoli za zbrinjavanje otpada, za period koji ne može biti kraći od 30 godina.
- (3) Cijena usluge odlaganja otpada na deponiji i zatvaranja, nadzora i kontrole poslije zatvaranja deponije iz stava 1 ovog člana utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju komunalne djelatnosti.

Skladištenje otpada

Član 77

- (1) Otpad se skladišti:
  - 1) vremenski ograničeno:
    - tokom sakupljanja ili radi transporta otpada do mjesta obrade na period koji nije duži od godinu dana;
    - na skladištu obrađivača otpada na period koji nije duži od tri godine;
  - 2) vremenski neograničeno u podzemnom skladištu.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 1 alineja 1 ovog člana, izvoznik opasnog otpada skladišti opasni otpad na period koji nije duži od 18 mjeseci.
- (3) Skladištenje otpada se vrši u skladu sa:
  - planom upravljanja otpadom proizvođača otpada;
  - dozvolom za preradu, odnosno zbrinjavanje otpada.
- (4) Otpad se skladišti u objektu koji ima upotrebnu dozvolu izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.
- (5) Otvoreni prostor sa čvrstom podlogom i riješenim ispuštom za otpadne vode u kome se skladišti otpad mora da ima odobrenje od nadležnog organa lokalne uprave za građenje odnosno postavljanje.
- (6) Bliži uslovi koje treba da ispunjava objekat za skladištenje otpada, način i uslovi skladištenja različitih vrsta otpada utvrđuju se propisom Vlade.
- (7) Ispunjenost uslova utvrđenih propisom iz stava 6 ovog člana utvrđuje Agencija.

Privremeno skladištenje komunalnog otpada

Član 78

- (1) Jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađenu deponiju u skladu sa zakonom mogu komunalni otpad:
  - predati privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje otpada;
  - privremeno skladištiti prije nego otpad predaju na obradu privrednom društvu ili preduzetniku iz alineje 1 ovog stava.
- (2) Privremeno skladištenje iz stava 1 alineja 2 ovog člana može se vršiti najduže godinu dana od dana prijema otpada.
- (3) Lokaciju na kojoj će se privremeno skladištiti komunalni otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave i subjekta koji upravlja privremenim skladištem određuje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (4) Lokacija iz stava 3 ovog člana mora da:
  - bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, domaćih i divljih životinja i nekontrolisano odlaganje otpada;
  - bude opremljena vagon za mjerenje količine otpada koji se privremeno skladišti;
  - ima organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada i održavanje privremenog skladišta;
  - ispunjava i druge uslove radi obezbjeđivanja da privremeno skladištenje ne doprinosi dodatnom ugrožavanju životne sredine i zdravlja ljudi.

- (5) Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi vođenje evidencije o prijemu otpada na lokaciji iz stava 3 ovog člana u skladu sa članom 44 stav 2 ovog zakona.
- (6) Evidenciju iz stava 5 ovog člana vodi subjekat koji upravlja privremenim skladištem komunalnog otpada.
- (7) Način privremenog skladištenja otpada iz stava 1 alineja 2 ovog člana i uslove zaštite životne sredine i zdravlja ljudi propisuje jedinica lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.

Privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada

Član 78a

- (1) Proizvođač građevinskog otpada neopasni građevinski otpad može:
- predati privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje građevinskog otpada, ili
  - privremeno skladištiti prije predaje na obradu privrednom društvu ili preduzetniku iz alineje 1 ovog stava.
- (2) Privremeno skladištenje iz stava 1 alineja 2 ovog člana može se vršiti najduže dvije godine od dana prijema neopasnog građevinskog otpada.
- (3) Lokaciju na kojoj će se privremeno skladištiti neopasni građevinski otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave i subjekta koji upravlja privremenim skladištem određuje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (4) Skupština jedinice lokalne samouprave može za lokaciju za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada odrediti i posebnu zonu u okviru lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada iz člana 78 stav 3 ovog zakona.
- (5) Lokacija iz stava 3 ovog člana mora da:
- bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica i nekontrolisano odlaganje otpada;
  - bude opremljena vagom za mjerenje količine neopasnog građevinskog otpada koji se privremeno skladišti;
  - ima organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada;
  - ispunjava i druge uslove radi obezbjedjivanja da privremeno skladištenje ne doprinosi dodatnom ugrožavanju životne sredine.
- (6) Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi vođenje evidencije o prijemu neopasnog građevinskog otpada na lokaciji iz stava 3 ovog člana.
- (7) Evidenciju iz stava 6 ovog člana vodi subjekat koji upravlja privremenim skladištem neopasnog građevinskog otpada.
- (8) Način privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada iz stava 1 alineja 2 ovog člana i uslove zaštite životne sredine propisuje jedinica lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.

Naknada za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada

Član 78b

- (1) Izuzetno od člana 78 stav 2 i člana 78a stav 2 ovog zakona, komunalni, odnosno neopasni građevinski otpad može se privremeno skladištiti na period duži od godinu odnosno dvije godine, pod uslovom da se za komunalni otpad koji je uskladišten duže od godinu dana na lokaciji iz člana 78 stav 3 ovog zakona i za neopasni građevinski otpad koji je uskladišten duže od dvije godine za svaku godinu plaća naknada u iznosu od 10 € po toni komunalnog, odnosno neopasnog građevinskog otpada.
- (2) Naknadu iz stava 1 ovog člana plaća subjekat koji upravlja privremenim skladištem iz člana 78 stav 3, odnosno člana 78a stav 3 ovog zakona.
- (3) Sredstva od naknade iz stava 1 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore i mogu se koristiti samo za izgradnju postrojenja za obradu otpada, nabavku opreme i vozila za sakupljanje i transport otpada i sanaciju i rekultivaciju neuređenih odlagališta.
- (4) Način obračuna i plaćanja naknade iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Plan sanacije lokacije za privremeno skladištenje

Član 78c

- (1) Subjekt koji upravlja privremenim skladištem iz člana 78 stav 3 i člana 78a stav 3 ovog zakona sačinjava plan sanacije lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada, odnosno neopasnog građevinskog otpada u roku utvrđenim Državnim planom.
- (2) Plan sanacije lokacije iz stava 1 ovog člana sadrži i održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine.
- (3) Saglasnost na plan sanacije lokacija iz stava 1 ovog člana daje Agencija u roku od 30 dana od dana dostavljanja plana sanacije na saglasnost.
- (4) Nakon isteka roka za privremeno skladištenje komunalnog, odnosno neopasnog građevinskog otpada subjekat iz stava 1 ovog člana odgovoran je za održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine.

VIII. PREKOGRANIČNO KRETANJE OTPADA

Pojam prekograničnog kretanja

Član 79

Prekograničnim kretanjem otpada smatra se uvoz otpada na teritoriju Crne Gore, tranzit otpada inostranog porijekla preko teritorije Crne Gore i izvoz otpada sa teritorije Crne Gore.

Uvoz otpada

Član 80

- (1) Zabranjen je uvoz opasnog otpada.
- (2) Zabranjen je uvoz neopasnog otpada radi zbrinjavanja i korišćenja kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije.

Dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada

Član 81

- (1) Uvoz i tranzit neopasnog otpada može da se vrši samo na osnovu dozvole koju, na zahtjev privrednog društva ili preduzetnika, izdaje Agencija.
- (2) Izvoz i tranzit opasnog otpada može da se vrši samo na osnovu dozvole koju, na zahtjev privrednog društva ili preduzetnika, izdaje Agencija.
- (3) Dozvole iz st. 1 i 2 ovog člana upisuju se u registar koji vodi Agencija.
- (4) Bliži sadržaj dokumentacije koji se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozovole iz st. 1 i 2 ovog člana, listu klasifikacije otpada i sadržaj i način vođenja registra iz stava 3 ovog člana uređuje se propisom Ministarstva.

Registar izvoznika neopasnog otpada

Član 82

- (1) Izvoz neopasnog otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik koji je upisan u registar izvoznika neopasnog otpada.
- (2) Upis u registar iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu zahtjeva koji se podnosi Agenciji.
- (3) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (4) Privredna društva i preduzetnici koji su upisani u registar iz stava 1 ovog člana dužni su da dostave Agenciji godišnji izvještaj o vrstama i količinama izvezenog neopasnog otpada, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (5) Način vođenja i sadržaj zahtjeva za upis u registar iz stava 1 ovog člana uređuje se propisom Ministarstva.

Grafični prelazi

Član 83

Grafične prelaze preko kojih se može obavljati prekogranično kretanje otpada određuje Vlada, u skladu sa međunarodnim ugovorima i zakonom.

IX. FINANSIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Izvori finansiranja

Član 84

- (1) Imalac otpada plaća troškove sakupljanja, prevoza i obrade otpada u skladu sa principom "zagađivač plaća".
- (2) Troškove upravljanja otpadom snose i proizvođači, uvoznici i distributeri proizvoda od kojih otpad potiče.

Posebna naknada za upravljanje otpadom

Član 85

- (1) Za upravljanjem otpadom plaća se posebna naknada.
- (2) Posebnu naknadu za upravljanjem otpadom iz stava 1 ovog člana plaćaju proizvođači odnosno uvoznici iz člana 11 stav 1 ovog zakona.
- (3) Naplatu posebne naknade za upravljanje otpadom vrši organ uprave nadležan za naplatu poreza i organ uprave nadležan za poslove carina na osnovu obračuna koji podnosi proizvođač odnosno uvoznik iz stava 2 ovog člana.
- (4) Naplata posebne naknade za upravljanje otpadom od strane organa uprave nadležnog za poslove carine se ne primjenjuje na uvoz ambalaže.
- (5) Za proizvode iz člana 11 stav 2 ovog zakona koji se uvoze, osim za uvoz ambalaže, obračun i plaćanje posebne naknade vrši se prilikom uvoza sa obračunom i plaćanjem carinskog duga u skladu sa carinskim propisima.
- (6) Izuzetno od stava 3 ovog člana, posebna naknada za ambalažu plaća se na osnovu obračuna koji uvoznik vrši tromjesečno.
- (7) Proizvođač, odnosno privredno društvo ili preduzetnik koji proizvodi ili unaprjeđuje, odnosno obrađuje ili prodaje proizvod iz člana 11 stav 1 ovog zakona sačinjava obračun posebne naknade koji dostavlja organu uprave nadležnom za naplatu poreza tromjesečno.
- (8) Izuzetno od stava 2 ovog člana, posebna naknada za upravljanjem otpadom ne plaća se za proizvode iz člana 11 stav 2 ovog zakona koji se uvoze radi prerade oplemenjivanja, izvoza, ponovnog izvoza i za proizvode koji su oslobođeni plaćanja carine.
- (9) Posebna naknada iz stava 1 ovog člana prihod je budžeta Crne Gore.
- (10) Sredstva iz stava 9 ovog člana uplaćuju se na poseban račun i koriste se za kofinansiranje troškova realizacije projekata iz oblasti upravljanja otpadom i troškova preuzimanja, sakupljanja i obrade posebnih vrsta otpada iz člana 64 ovog zakona.
- (11) Bliži kriterijumi, visina i način plaćanja posebne naknade utvrđuju se propisom Vlade.

X. NADZOR

Nadležni organ

Član 86

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, Ministarstvo, organi državne uprave nadležni za oblast poljoprivrede, šumarstva, energetike, rudarstva, saobraćaja, unutrašnje trgovine, naplatu poreza i carinjenje robe i nadležni organi lokalne uprave.
- (2) Poslove inspekcijuskog nadzora, ekološki inspektor vrši za:
  - opasni otpad,
  - industrijski otpad, uključujući otpad iz neorganskih i organskih hemijskih i termičkih procesa, osim otpada iz rudarstva,
  - posebne vrste otpada, osim kanalizacionog mulja,
  - poslove koji se vrše na lokaciji sanitarne deponije ili privremenog skladišta ili drugog postrojenja u kome se vrši prerada i/ili zbrinjavanje komunalnog i građevinskog otpada za dvije ili više opština.
- (3) Poslove inspekcijuskog nadzora za komunalni i neopasni građevinski otpad vrši komunalni inspektor, osim za poslove iz stava 2 alineja 4 ovog člana.

- (4) Poslove inspekcijskog nadzora za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredne svrhe vrši fitosanitarni inspektor.
- (5) Poslove inspekcijskog nadzora za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja za pošumljavanje goleti vrši inspektor šumarstva.
- (6) Poslove inspekcijskog nadzora za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja za povrat energije vrši elektroenergetski inspektor.
- (7) Poslove inspekcijskog nadzora za otpad iz rudarstva vrši inspektor za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike.
- (8) Poslove inspekcijskog nadzora za odlaganje otpada u zoni putnog pojasa vrši saobraćajni inspektor.
- (9) Poslove inspekcijskog nadzora o postojanju oznake o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje od proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost iz člana 11 stav 1 ovog zakona vrši inspektor nadležan za nadzor tog proizvoda, odnosno grupe proizvoda u pogledu bezbjednosti i usklađenosti sa propisanim zahtjevima.

Ovlašćenja i obaveze ekološkog inspektora

Član 87

- (1) Pored ovlašćenja utvrđenim Zakonom o inspekcijskom nadzoru, ekološki inspektor ima ovlašćenja da:
  - 1) provjerava ispunjenost uslova na osnovu kojih se smatra da materije ili predmeti nijesu otpad već sporedni proizvod;
  - 2) provjerava ispunjenost uslova i kriterijuma u okviru postupka prerade otpada na osnovu kojih smatra da otpad prestaje biti otpad;
  - 3) kontroliše tehnološki postupak, korišćene sirovine i druge materijale i organizovanje uslužne djelatnosti kojima se sprječava nastanak otpada ili čijom primjenom se proizvodi najmanja količina otpada;
  - 4) kontroliše da li pravno lice ili preduzetnik, koje razvija ili unaprjeđuje proizvod, proizvodi, obrađuje, prodaje ili uvozi proizvode obavlja svoje aktivnosti u skladu sa režimom proširene odgovornosti proizvođača, osim za označavanje proizvoda natpisom proizvođača i oznakom o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada;
  - 5) kontroliše da li imalac otpada upravlja sa otpadom u skladu sa ovim zakonom, planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi;
  - 6) kontroliše da li se otpad sakuplja odvojeno;
  - 7) kontroliše ispunjenost uslova o dozvoljenom miješanju opasnog otpada;
  - 8) prati da li se zbrinjavanje otpada vrši na lokaciji koja je određena propisima o planiranju prostora, kao i u postrojenjima ili objektima koji ispunjavaju uslove utvrđene posebnim propisima;
  - 9) prati sprovođenje Državnog plana, uključujući i program odlaganja biološki razgradivog otpada i program sprječavanja nastanka otpada;
  - 10) provjerava da li se postupci upravljanja otpadom vrše u skladu sa izdatim dozvolama i saglasnostima;
  - 11) prati ispunjenje obaveza o vođenju evidencije o proizvodnji i upravljanju otpadom i o davanju proizvoda na tržište od kojih nastaju posebne vrste otpada;
  - 12) kontroliše sprovođenje plana upravljanja otpadom proizvođača otpada;
  - 13) kontroliše ispunjenost uslova i prati aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi preradom, odnosno zbrinjavanjem otpada;
  - 14) kontroliše ispunjenost uslova i prati aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi sakupljanjem, odnosno transportom otpada;
  - 15) kontroliše upravljanje posebnim vrstama otpada;
  - 16) kontroliše postupak spaljivanja i suspaljivanja otpada i način na koji rukovodilac postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje postupa prije prijema otpada i nakon spaljivanja otpada;
  - 17) kontroliše i prati rad deponije, uključujući i aktivnosti nakon zatvaranja deponije i način na koji postupa rukovodilac deponije, u skladu sa obavezama utvrđenim na osnovu ovog zakona;
  - 18) kontroliše i prati skladištenje otpada, osim skladištenje i privremeno skladištenje komunalnog i građevinskog otpada;
  - 19) prati i kontroliše prekogranično kretanje otpada.

- (2) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ekološki inspektor, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, dužan je da subjektu nadzora:
- 1) naredi zabranu sakupljanja, transporta, prerade ili zbrinjavanja otpada ukoliko jedan od navedenih postupaka upravljanja otpadom ugrožava životnu sredinu i zdravlje ljudi;
  - 2) naredi otklanjanje nedostataka u sakupljanju, transportu, preradi ili zbrinjavanju u slučaju iz tačke 1 ovog stava;
  - 3) naredi privrednom društvu ili preduzetniku pribavljanje potvrde upisa u registar, odnosno dozvole, u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, ako utvrdi obavljanje poslova sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili zbrinjavanja otpada bez upisa u registar, odnosno odgovarajuće dozvole, a ako privredno društvo ili preduzetnik ne pribavi odgovarajuću potvrdu, odnosno dozvolu, privremeno zabrani obavljanje sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili zbrinjavanja otpada;
  - 4) naredi otklanjanje nedostataka u utvrđenom roku, ako utvrdi da se u postupcima upravljanja otpadom ne primjenjuju odredbe ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Ovlašćenja i obaveze komunalnog inspektora

Član 88

- (1) Pored ovlašćenja utvrđenim Zakonom o inspekcijском nadzoru, komunalni inspektor ima ovlašćenja da:
- 1) kontroliše tehnološki postupak, korišćene sirovine i druge materijale i organizovanje uslužne djelatnosti kojima se sprečava nastanak komunalnog otpada ili čijom primjenom se proizvodi najmanja količina komunalnog i građevinskog otpada;
  - 2) kontroliše da li imalac komunalnog otpada upravlja sa komunalnim otpadom u skladu sa ovim zakonom, planovima i programima upravljanja komunalnim otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi;
  - 3) prati sprovođenje lokalnog plana, uključujući i mjere za upravljanje biootpadom;
  - 4) kontroliše ispunjenost uslova i prati aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi sakupljanjem, odnosno transportom komunalnog otpada;
  - 5) kontroliše ispunjenje obaveze proizvođača komunalnog otpada da vrši selekciju otpada radi recikliranja u skladu sa ovim zakonom;
  - 6) provjerava da li se postupci upravljanja komunalnim otpadom vrše u skladu sa izdatim dozvolama i saglasnostima;
  - 7) prati ispunjenje obaveza o vođenju evidencije o proizvodnji i upravljanju komunalnim otpadom.
- (2) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti komunalni inspektor, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, dužan je da subjektu nadzora:
- 1) naredi zabranu sakupljanja i transporta komunalnog i građevinskog otpada u skladu sa zakonom;
  - 2) naredi otklanjanje nedostataka u sakupljanju i transportu u slučaju iz tačke 1 ovog stava.

Ovlašćenje fitosanitarnog inspektora

Član 88a

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, fitosanitarni inspektor ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredi i za zelene površine i parkove i
- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje mulja u poljoprivredne svrhe ukoliko obrađeni kanalizacioni mulj ne odgovara propisanom kvalitetu i ukoliko se ne upotrebljava na način utvrđen zakonom.

Ovlašćenja inspektora šumarstva

Član 88b

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor šumarstva ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu mulja za rekultivaciju zemljišta, uključujući pošumljavanje goleti i upotrebu na deponijama kao završni prekrivni sloj;

- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje mulja za rekultivaciju zemljišta uključujući i pošumljavanje goleti ukoliko obrađeni kanalizacioni mulj ne odgovara propisanom kvalitetu i ukoliko se ne upotrebljava na način utvrđen zakonom.

Ovlašćenja elektroenergetskog inspektora

Član 88c

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, elektroenergetski inspektor ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu mulja za povrat energije spaljivanjem i suspaljivanjem u skladu sa čl. 65 do 67 ovog zakona.
- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje mulja za spaljivanje i suspaljivanje iz tačke 1 ovog člana ukoliko obrađeni kanalizacioni mulj ne odgovara propisanom kvalitetu.

Ovlašćenja inspektora za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike

Član 88d

(1) Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike ima ovlašćenja da kontroliše da li se upravljanje otpadom iz rudarstva vrši u skladu sa planom upravljanja otpadom iz rudarstva i dozvolom za preradu i/ili odstranjivanje otpada iz rudarstva.

(2) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti inspektor za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, dužan je da subjektu nadzora:

- naredi zabranu obavljanja poslova upravljanja otpadom iz rudarstva ukoliko se upravljanje otpadom iz rudarstva ne obavlja u skladu sa zakonom;
- naredi otklanjanje nedostatka u upravljanju otpadom iz rudarstva iz alineje 1 ovog stava.

Ovlašćenje saobraćajnog inspektora

Član 88e

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, saobraćajni inspektor ima ovlašćenje da spriječi odlaganje otpada u zoni putnog pojasa i naredi uklanjanje odloženog otpada u zoni putnog pojasa.

Ovlašćenje tržišnog inspektora

Član 89

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, tržišni inspektor ima ovlašćenja da kontroliše i zaustavi stavljanje u promet proizvoda koji nemaju oznaku sa natpisom proizvođača i oznaku o obaveznom odvojenom sakupljanju koji nastaje iz proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost proizvođača.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 90

(1) Novčanom kaznom od 1.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) miješa različite vrste opasnog otpada i miješa opasni sa neopasnim otpadom (član 15 stav 1);
- 2) vrši zbrinjavanje otpada na lokaciji koja nije utvrđena propisima o uređenju prostora, kao i u postrojenjima ili objektima koji ne ispunjavaju uslove utvrđene zakonom (član 17 stav 1);
- 3) obavlja djelatnost prerade, odnosno zbrinjavanja otpada, a ne posjeduje odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu i potreban broj zaposlenih na osnovu dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada (član 31 stav 1);
- 4) obavlja djelatnost sakupljanja, odnosno transporta otpada, a nije upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika (član 37 stav 1);
- 5) ne vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada u skladu sa katalogom otpada (član 44 stav 1);
- 5a) ne pripremaju i ne dostavljaju godišnje izvještaje o otpadu Agenciji do 1. marta tekuće za prethodnu godinu i nadležni organ lokalne uprave ne dostavi godišnji izvještaj o komunalnom otpadu nadležnom organu jedinice lokalne samouprave (član 44 stav 7);

- 6) miješa otpadno ulje za podmazivanje i tečnosti tokom sakupljanja ili skladištenja sa drugim opasnim otpadom, uključujući otpad koji sadrži PCB (član 52 stav 6);
  - 7) prerađuje PCB i ambalažu koja sadrži PCB (član 56 stav 1);
  - 8) vrši izdvajanje PCB iz opreme, obradu PCB i dekontaminaciju opreme bez odgovarajuće opreme, postrojenja za privremeno skladištenje PCB i potrebnog broja zaposlenih na osnovu dozvole za zbrinjavanje opasnog otpada (član 56 stav 4);
  - 9) spaljuje PCB na palubama brodova (član 56 stav 7);
  - 10) obavlja djelatnost prerade, odnosno zbrinjavanja medicinskog i veterinarskog otpada, a ne posjeduje odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu i potreban broj zaposlenih na osnovu dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje medicinskog i veterinarskog otpada (član 62 stav 2);
  - 10a) upravlja otpadom iz rudarstva na način koji nije u skladu sa planom upravljanja i dozvolom za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva, iz člana 63a st. 1 i 2 (član 63a stav 3);
  - 11) opasni otpad odlaže na deponiji za neopasan otpad (član 71 stav 1);
  - 12) subjekat koji upravlja privremenim skladištem komunalnog otpada ne vodi evidenciju iz člana 78 stav 5 ovog zakona (član 78 stav 6);
  - 13) uvozi opasan otpad (član 80 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 6.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 4, 6, 11 i 13 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 91

- (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) ne vrši karakterizaciju otpada (član 7 stav 2);
    - 1a) se ne upiše u registar proizvođača i uvoznika koji imaju obavezu proširene odgovornosti (član 11 stav 2 tačka 1);
    - 1b) ne vodi i ne čuva evidencije i ne prijavljuje količine proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ti proizvodi ugrađeni (član 11 stav 2 tačka 2);
    - 1c) ne pruža informacije u kojoj mjeri je proizvod pogodan za ponovnu upotrebu ili recikliranje i ne identifikuje reciklirajuće komponente proizvoda i ne označava proizvode oznakom o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje od proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost iz člana 11 stav 1 (član 11 stav 2 tačka 5);
  - 2) ne obezbijedi preradu otpada, a ukoliko je prerada nemoguća ili je ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, ne obezbijedi da se otpad odloži ili na drugi način odstrani u skladu sa ovim zakonom (član 12 stav 2);
  - 3) tokom prevoza opasnog otpada unutar države nema ispravu o prevozu opasne materije u skladu sa zakonom (član 16 stav 2);
  - 4) pali otpad na otvorenom prostoru i/ili u zatvorenom prostoru i/ili postrojenjima koja nemaju dozvolu iz člana 31 ovog zakona (član 17 stav 3);
  - 5) ne izradi plan upravljanja otpadom u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad (član 26 stav 2);
    - 5a) u plan upravljanja otpadom ne unese promjene koje se odnose na podatke iz člana 27 stav 1, u roku od 30 dana od dana nastanka te promjene (član 27 stav 2);
  - 6) ne dostavi plan upravljanja otpadom iz člana 28 stav 1 ovog zakona Agenciji na saglasnost u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad (član 28 stav 2);
  - 7) ne obavijesti Agenciju da je došlo do promjena u količini i načinu upravljanja otpadom utvrđenim u aktu iz člana 29 stav 1 ovog zakona radi dobijanja saglasnosti u roku od šest mjeseci od nastanka promjene (član 29 stav 3);
  - 8) upravlja sa otpadom na način koji nije u skladu sa planovima upravljanja otpadom utvrđenim ovim zakonom (član 30);

- 9) ne vrši odvojeno sakupljanje komunalnog otpada radi njegovog recikliranja u skladu sa ovim zakonom (član 42 stav 2);
- 9a) preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona (član 31 stav 2),
- 9b) preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona (član 36 stav 2),
- 9c) prilikom obavljanja poslova sakupljanja, odnosno transporta otpada u vozilu kojim se vrši transport otpada nema kopiju akta o upisu u registar sakupljača odnosno prevoznika otpada iz člana 39 stav 2 ovog zakona i/ili formular o transportu otpada iz člana 44 ovog zakona (član 36 stav 3),
- 9d) preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti (član 40 stav 2);
- 10) ne čuva evidenciju opasnog otpada najmanje tri godine ili u slučaju transporta opasnog otpada najmanje 12 mjeseci (član 44 stav 8);
- 11) miješa otpad od električnih i elektronskih proizvoda sa drugim vrstama otpada (član 46 stav 2);
- 11a) otpadne tečnosti od električnih i elektronskih proizvoda ne odvoji i/ili ih ne obradi na način iz člana 52 ovog zakona (član 46 stav 5);
- 12) se proizvođač i uvoznik električnih i elektronskih proizvoda ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda (član 47 stav 3);
- 13) imalac otpadnog vozila ne preda otpadno vozilo pravnom licu ili preduzetniku koji ima dozvolu za obradu otpadnih vozila (član 48 stav 1);
- 14) ne vodi evidenciju o svim fazama obrade (član 48 stav 4 alineja 1);
- 15) ne obezbijedi zbrinjavanje djelova iz otpadnih vozila koji se ne mogu preraditi (član 48 stav 4 alineja 2);
- 16) ne obezbijedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnih vozila radi dalje obrade (član 48 stav 4 alineja 3);
- 17) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila (član 48 stav 5);
- 18) uvozi otpadne gume bez odobrenja Agencije (član 49 st. 1 i 2);
- 19) miješa otpadne gume sa drugim otpadom (član 49 stav 3);
- 20) ne preda otpadnu gumu privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i zbrinjavanje otpadnih guma (član 49 stav 4);
- 21) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma (član 49 stav 5);
- 22) otpadne baterije i akumulatore koji, u skladu sa katalogom otpada, nijesu komunalni otpad ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji se bavi djelatnostima sakupljanja, prerade ili zbrinjavanja posebnih vrsta otpada (član 50 stav 2);
- 23) otpadne baterije i akumulatore koji su, u skladu sa katalogom otpada, komunalni otpad ne preda na mjesta koji su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera (član 50 stav 3);
- 24) odlaže ili spaljuje otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatore (član 50 stav 4);
- 25) se proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora (član 51 stav 1);
- 26) ispušta otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti u vode i/ili na zemljište i/ili u zemljište (član 52 stav 1);
- 27) obradu otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti nastalih tokom procesa proizvodnje ne povjeri privrednom društvu ili preduzetniku koji sakuplja otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti, ako nije u mogućnosti da ih obradi u skladu sa članom 52 st. 2, 3 i 4 ovog zakona (član 52 stav 5);
- 27a) ispušta otpadna jestiva ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima sa više od 20 sjedećih mjesta, u kanalizacionu mrežu i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, na javne površine i zemljište i/ili u zemljište i vode (član 52a stav 1);
- 27b) ne sakuplja otpadna jestiva ulja i masti iz člana 52 stav 1 ovog zakona odvojeno od drugih vrsta otpada (član 52a stav 2);
- 27c) sakupljene količine otpadnog jestivog ulja i masti ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji je upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada ili ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili zbrinjavanje otpada (član 52a stav 3);

- 28) odlaže građevinski otpad u vode ili na zemljište ili u zemljište, osim ako je građevinski otpad prerađen i koristi se kao građevinski materijal (član 54 stav 2);
- 29) prerađuje cement azbestnog građevinskog otpada (član 54 stav 4);
- 30) ne sačini plan upravljanja građevinskim otpadom ukoliko je zapremina objekta zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2 000 m³ (član 54 stav 6);
- 31) ne sačini plan upravljanja građevinskim otpadom bez obzira na zapreminu građevinskog otpada ukoliko građevinski otpad sadrži ili je izložen opasnim materijama (član 54 stav 7);
- 32) ne primijeni mjere za sprječavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu (član 55 stav 2);
- 33) prerađuje otpad koji sadrži PCB bez izdvajanja PCB (član 56 stav 2);
- 34) PCB spali izvan postrojenja za spaljivanje otpada koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom (član 56 stav 5);
- 35) uvozi opremu koja sadrži PCB (član 56 stav 6);
- 36) puni transformatore i druge zatvorene sisteme sa tečnostima koje sadrže PCB (član 56 stav 8);
- 37) nema plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB u skladu sa ovim zakonom (član 57 stav 1);
- 38) ne vodi evidenciju o opremi i otpadnom PCB i količinama PCB i te podatke iz evidencije ne dostavi Agenciji (član 57 stav 2);
- 39) plan upravljanja opremom iz člana 57 stav 1 ovog zakona ne dostavi Agenciji (član 57 stav 3);
- 39a) ne vrši obradu mulja (član 59 stav 3);
- 39b) ne vodi evidenciju koja naročito sadrži: količinu proizvedenog obrađenog mulja i/ili sastav i karakteristike obrađenog mulja prema izvještaju o rezultatima analiza mulja i/ili način obrade mulja i/ili količinu isporučenog obrađenog mulja i/ili ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica koje koristi obrađeni mulj i/ili lokaciju na kojoj će se obrađeni mulj koristiti (član 59 stav 4);
- 40) upotrebljava mulj na zemljištu na kojem postoji opasnost od ispiranja mulja u površinske vode i u zaštićenim proizvodnim dobrima (član 60 stav 1 tačka 1);
- 41) upotrebljava mulj na zemljištu kraških polja, plitkom ili skeletnom zemljištu i šljunkovitom zemljištu (član 60 stav 1 tačka 2);
- 42) upotrebljava mulj na zemljištu kod kojeg je pH vrijednost niža od 5,0 (član 60 stav 1 tačka 3);
- 43) upotrebljava mulj na zemljištu sa salinitetom višim od 800 ms/cm, plavnim dolinama, djelimično potopljenim oblastima i močvarnim područjima (član 60 stav 1 tačka 4);
- 44) upotrebljava mulj u zonama sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste ili se mogu koristiti za snabdijevanje vodom za piće (član 60 stav 1 tačka 5);
- 45) upotrebljava mulj na pašnjacima ili u proizvodnji biljaka za stočnu ishranu, ako je vrijeme između korišćenja obrađenog mulja i skupljanja ljetine biljaka za stočnu ishranu ili početka ispaše kraće od 21 dan (član 60 stav 1 tačka 6);
- 46) upotrebljava mulj na površinama koje su namijenjene za proizvodnju voća i povrća koje je u direktnom kontaktu sa zemljištem i koje se može jesti sirovo, u periodu od 10 mjeseci prije početka berbe (član 60 stav 1 tačka 7);
- 46a) prije upotrebe obrađenog mulja u poljoprivredi i/ili na zelenim površinama i/ili parkovima ne obezbijedi analizu zemljišta na kojem će se obrađeni mulj koristiti (član 61 stav 1);
- 46b) evidenciju i godišnji izvještaj iz člana 61 stava 3 ne dostavi Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 61 stav 4);
- 47) odlaže na deponiju otpad u tečnom stanju (član 69 stav 1 tačka 2);
- 48) odlaže na deponiju otpad koji ima eksplozivna, oksidirajuća, veoma zapaljiva ili zapaljiva svojstva (član 69 stav 1 tačka 3);
- 49) odlaže na deponiju otpad koji je neobrađeni medicinski ili veterinarski otpad (član 69 stav 1 tačka 4);
- 50) odlaže na deponiju otpad koji čine otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatori (član 69 stav 1 tačka 5);
- 51) odlaže na deponiju otpad ako je otpad cijela ili zdrobljena otpadna guma, osim gume od bicikla i gume sa spoljnim prečnikom većim od 400 mm (član 69 stav 1 tačka 6);

- 52) odlaže na deponiju otpad koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegova dejstva na ljude ili životnu sredinu nijesu poznata (član 69 stav 1 tačka 7);
  - 53) odlaže na deponiju otpad na području koji može imati uticaja na površinske i podzemne vode (član 69 stav 1 tačka 8);
  - 54) ne obavijesti Agenciju o značajnim negativnim uticajima na životnu sredinu i zdravlje ljudi koji su utvrđeni kontrolom iz člana 75 stav 3 ovog zakona (član 75 stav 5);
  - 55) otpad skladišti vremenski ograničeno tokom sakupljanja ili radi transporta otpada do mjesta obrade na period koji je duži od godinu dana (član 77 stav 1 tačka 1 alineja 1);
  - 56) otpad skladišti vremenski ograničeno na skladištu obrađivača otpada na period koji je duži od tri godine (član 77 stav 1 tačka 1 alineja 2);
  - 56a) skladišti opasni otpad na period koji je duži od 18 mjeseci (član 77 stav 2);
  - 56b) otpad skladišti u objektu koji nema upotrebnu dozvolu izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata (član 77 stav 4);
  - 56c) otvoreni prostor sa čvrstom podlogom i riješenim ispustom za otpadne vode u kome se skladišti otpad nema odobrenje od nadležnog organa lokalne uprave za građenje odnosno postavljanje (član 77 stav 5);
  - 57) uvozi neopasan otpad radi zbrinjavanja ili za korišćenje kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije (član 80 stav 2).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kao i za nedostavljanje lokalnog plana Ministarstvu (član 23 stav 4) kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odnosno službeno lice u jedinici lokalne samouprave novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 eura do 6.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 4, 9, 11, 13, 18, 20, 23, 24, 26, 27a, 28, 32, 33, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 91a

- (1) Novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, ako:
- 1) lokalni plan, radi ocjene usaglašenosti sa Državnim planom, ne dostavi na saglasnost Ministarstvu (član 23 stav 4);
  - 2) godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana ne dostavi u elektronskoj i pisanoj formi Ministarstvu i Agenciji, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu (član 25 stav 7);
  - 3) izuzetno od člana 44 stav 1 ne vodi evidenciju o komunalnom otpadu koji nastaje na teritoriji jedinice lokalne samouprave na osnovu podataka dobijenih od privrednog društva ili preduzetnika koji imaju dozvolu za prerađu i/ili zbrinjavanje otpada iz člana 31 i/ili od privrednog društva ili preduzetnika upisanog u registar sakupljača iz člana 37 ovog zakona (član 44 stav 2 alineja 2).
  - 4) lokacija iz člana 78 stava 3 ne bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, domaćih i divljih životinja i nekontrolisano odlaganje otpada i/ili ne bude opremljena vagonom za mjerenje količine otpada koji se privremeno skladišti i/ili nema organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada i održavanje privremenog skladišta (član 78 stav 4 al. 1, 2 i 3);
  - 5) lokacija iz člana 78a stava 3 ne bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, i nekontrolisano odlaganje otpada i/ili ne bude opremljena vagonom za mjerenje količine neopasnog građevinskog otpada koji se privremeno skladišti i/ili nema organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada (član 78a stav 5 al. 1, 2 i 3).
  - 6) subjekat koji upravlja privremenim skladištem neopasnog građevinskog otpada ne vodi evidenciju o prijemu neopasnog građevinskog otpada iz člana 78a stav 6 (član 78a stav 7).

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 92

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list RCG", br. 80/05 i "Službeni list CG", br. 73 /08).

Član 93

- (1) Privredna društva i preduzetnici dužni su da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Imalac PCB, otpadnog PCB i opreme koja sadrži PCB dužan je da podatke iz evidencije iz člana 57 stav 2 ovog zakona dostavi Agenciji, najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Izdvajanje PCB iz opreme i dekontaminacija opreme koja sadrži PCB može se vršiti najkasnije do 31. decembra 2020. godine.
- (4) Oprema koja sadrži PCB može se upotrebljavati najkasnije do 31. decembra 2020. godine.
- (5) Oprema koja sadrži PCB može se upotrebljavati i nakon isteka roka iz stava 4 ovog člana pod uslovom da je dekontaminirana.
- (6) Privredna društva i preduzetnici koja vrše izvoz neopasnog otpada dužna su da se upišu u registar iz člana 82 stav 1 ovog zakona, do 1. juna 2012. godine.

Član 94

- (1) Državni plan upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom donijeće se do 31. marta 2013. godine.
- (2) Do donošenja plana iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se Državni plan upravljanja otpadom donijet do stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Lokalni planovi upravljanja komunalnim otpadom donijeće se u roku od šest mjeseci od dana donošenja plana iz stava 1 ovog člana.

Član 95

- (1) Proizvođač otpada sačinice plan upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 27 stav 2 ovog zakona.
- (2) Do donošenja planova iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se planovi doneseni do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 96

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom, "Sl. list CG", br. 39/16)

Član 97

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom, "Sl. list CG", br. 39/16)

Član 98

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvrši popis neuređenih odlagališta na svom području, sačini plan sanacije ovih odlagališta i uvrsti ga u lokalni plan iz člana 94 stav 3 ovog zakona.

Član 98a

Lokacija na kojoj se privremeno skladišti komunalni otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave urediće se u skladu sa članom 78 ovog zakona u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Lokacija na kojoj se privremeno skladišti neopasni građevinski otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave urediće se u skladu sa članom 78a ovog zakona u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Privremeno skladištenje komunalnog otpada iz čl. 78 i 78a ovog zakona vršiće se u roku utvrđenim Državnim planom.

Član 98b

- (1) Ponovna upotreba i reciklaža papira, metala, plastike i stakla u procentima iz člana 14 ovog zakona mora se dostići do 2020. godine.

- (2) Cilj iz člana 14 alineja 1 ovog zakona ostvaruje se na način što će se za ponovnu upotrebu i recikliranje pripremiti najmanje:
- 25% otpadnog materijala do 31. decembra 2017. godine;
  - 35% otpadnog materijala do 31. decembra 2018. godine;
  - 45% otpadnog materijala do 31. decembra 2019. godine;
  - 50% otpadnog materijala do 31. decembra 2020. godine.
- (3) Cilj iz člana 14 alineja 2 ovog zakona imalac neopasnog građevinskog otpada ostvariće na način što će se za ponovnu upotrebu i recikliranje pripremiti najmanje:
- 10% proizvedenog neopasnog građevinskog otpada do 31. decembra 2017. godine;
  - 30% proizvedenog neopasnog građevinskog otpada do 31. decembra 2018. godine;
  - 50% proizvedenog neopasnog građevinskog otpada do 31. decembra 2019. godine;
  - 70% proizvedenog neopasnog građevinskog otpada do 31. decembra 2020. godine.
- (4) Radi dostizanja nivoa količina biološko razgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponiju iz člana 20 stav 1 ovog zakona, procentualni nivo količina biološko razgradivog otpada u iznosu od:
- 75% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 2018. godine;
  - 50% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 2021. godine;
  - 35% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 2025. godine.

Član 98c

- (1) Nadležni organ lokalne uprave dužan je da, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvrši popis neuređenih odlagališta komunalnog otpada na svom području i u roku od godinu dana sačini program sanacije tih odlagališta i uvrsti ga u lokalni plan iz člana 23 ovog zakona.
- (2) Lokacije koje ne ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom, na kojima je u skladu sa odlukama nadležnog organa jedinice lokalne samouprave vršeno odlaganje otpada, jedinice lokalne samouprave su dužne da saniraju i rekultiviraju u roku utvrđenim Državnim planom.
- (3) Jedinice lokalne samouprave dužne su da, za lokacije iz stava 2 ovog člana koje imaju 100 do 1000 m³ otpada urade plan sanacije, odnosno projekat sanacije za lokacije preko 1000 m³ otpada.

Član 99

- (1) Dozvole i saglasnosti izdate do stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka roka na koji su izdate.
- (2) Privredna društva i preduzetnici koji imaju dozvolu za sakupljanje i transport otpada izdate na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list RCG", br. 80/05 i "Službeni list CG", br. 73/08) Agencija će upisati u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada, u roku od šest mjeseci od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 37 stav 4 ovog zakona.

Član 100

Postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do stupanju na snagu ovog zakona.

Član 100a

Podzakonski akti za donošenje ovog zakona donijeće se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 101

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni list RCG", br. 80/05 i "Službeni list CG", br. 73/08).

Član 102

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".